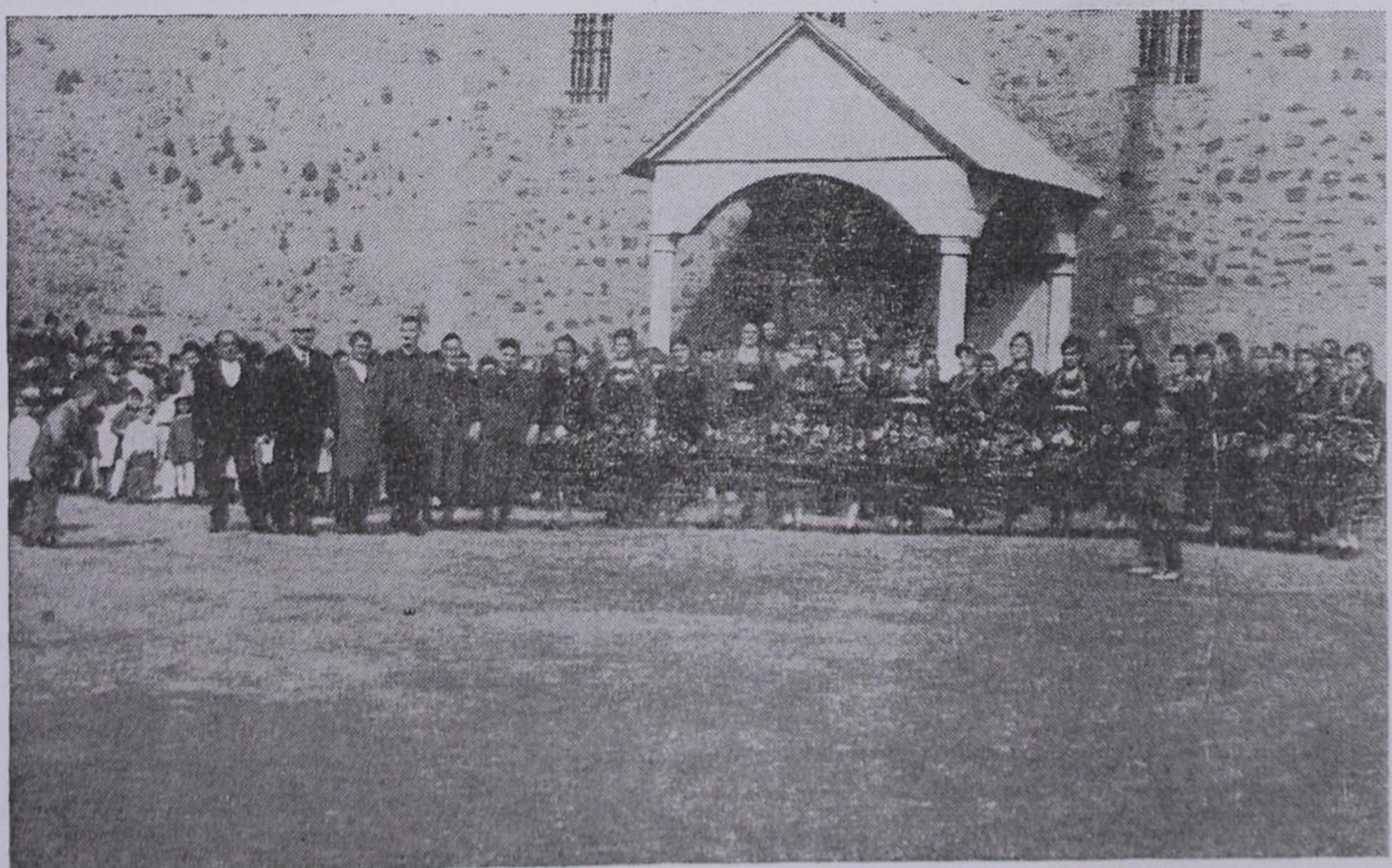

ΚΩΝΙΤΣΑ

ΟΡΓΑΝΟΝ ΤΗΣ ΕΠΑΡΧΙΑΣ ΚΩΝΙΤΣΗΣ

ΜΑΡΤΙΟΣ 1972

Έτος ΙΑ' - Αρ. 119

KONITSA

ΜΗΝΙΑΙΟΝ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ ΤΗΣ ΕΠΑΡΧΙΑΣ ΚΟΝΙΤΣΗΣ

Έκδιδόμενον ἐν Ἀθήναις ύπό τοῦ Συνδέσμου Κονιτσιωτῶν «Ο ΑΩΟΣ»

ΙΔΙΟΚΤΗΤΗΣ: ΔΗΜ. ΜΗΛΙΓΚΟΣ, Λεωφ. Ἀλεξάνδρας 73, Ἀθῆναι

ΓΡΑΦΕΙΑ: Βύσσης καὶ Καίρη 2 — ΑΘΗΝΑΙ

ΕΤΗΣΙΑ ΣΥΝΔΡΟΜΗ

Ἐσωτερικοῦ : Δρ. 100 — Κοινοτήτων : Δρχ. 150 — Ἐξωτερικοῦ Δολλάρια 8
Διὰ τοὺς κατοίκους τῆς περιοχῆς Κονίτσης δρχ. 75

Διευθυντής: ΑΛΕΞ. ΛΑΜΠΡΙΔΗΣ, Ἀγίας Ζώνης 48 — Ἀθῆναι

Τυπογραφείου: Κ. Ἀθανασίου, Ἀριστοφάνους 9 — Περιστέρι

Ἀνταποκριτής ἐν Κονίτσῃ: ΑΝΑΣΤΑΣΙΟΣ ΕΥΘΥΜΙΟΥ

Ἀντιπρ)πος ἐν Ἰωαννίνοις: ΑΡ. ΠΥΡΡΟΣ δικηγόρος, ὁδὸς Μπότσαρη τηλ. 654

» ἐν Θεσ)νίκη: Κ. ΛΑΜΠΡΙΔΗΣ Ἱατρός, ὁδὸς Ἰκτίνου 4, τηλ. 78.949

Ἐμβάσματα: ΔΗΜ. ΜΗΛΙΓΚΟΝ, Λεωφ. Ἀλεξάνδρας 73 (Τομεὺς 702)

Ἄλληλογραφία : ΑΛΕΞ. ΛΑΜΠΡΙΔΗΝ Ἀγίας Ζώνης 48 — Ἀθῆναι

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Εἰκὼν ἔξωφύλλου	:	Γιορτὴ στὰ χωριὰ Κονίτσης
Εἰρ. Σούλρα	:	Ἡ Κόνιτσα κατὰ τοὺς Εὐρωπαίους περιηγητὰς
Γιαν. Λ.	:	Ὀρεινοὶ καὶ Μεθόριοι
Ἀν. Εὐθυμίου	:	Βούρμπιανη
Β. Νικολοπούλου	:	Ο πατὴρ Παΐσιος, ὁ Φιλοθεῖτης
Ἀν. Εὐθυμίου	:	Τὰ πρὸ ἑκατονταετίας
Ἀχ. Μπάρμπα	:	Νεκρολογία: Βασιλικὴ Κατὴ
Τοῦ ἀνταποκριτοῦ μας	:	Νέα ἀπὸ τὴν πατρίδα

·Η Κόνιτσα κατὰ τοὺς Εύρωπαίους περιηγητὰς

Τοῦ κ. ΕΥΡ. ΣΟΥΡΛΑ — Παιδαγωγοῦ

·Απὸ τὶς πιὸ ὁμορφότερες πόλεις ποὺ εἴδαμε στὴν Ἀλβανίαν.

Hughes

·Απὸ τὸ δίτομον ἔργον τοῦ Ἀγγλου περιηγητοῦ Hughes, τὸ δποῖον μετεφράσθη εἰς τὴν Γαλλικὴν καὶ ἀποτελεῖ μίαν πρώτης τάξεως συμβολὴ εἰς τὴν Ἰστορίαν τῆς Ἡπείρου μας κατὰ τὴν ἐποχὴν τοῦ Ἀλῆ Πασᾶ, καὶ εἶναι τὸ συστηματικώτερον ἀπὸ ὅλα τὰ ἔργα τῶν ξένων περιηγητῶν, ἀναγράφουμεν χαρακτηριστικὴν περικοπήν του περὶ τῆς πόλεως Κονίτσης, ἀπὸ αὐτοπρόσωπον ἐπίσκεψίν του:

Κόνιτσα! Μὲ τὴν ἀνατολὴν τοῦ ἥλιου φθάσαμε στὴν ἔκτεταμένην καὶ ὁμορφη κοιλάδα τῆς Κονίτσης, ἡ δποίᾳ ἀπέχει τέσσαρες ὁρες ἀπὸ τὴν Ὁστανίτσαν.

Εἶναι ἀπὸ τὲς πιὸ ὁμορφότερες πόλεις, ποὺ εἴδαμε στὴν Ἀλβανίαν.

Οἱ κάτοικοί της ὑπολογίζονται σὲ πέντε χιλιάδες ἐκ τῶν δποίων τὸ ἐν τρίτον εἶναι Ὁθωμανοί.

Εἶναι ἔδρα Ἐπισκοπῆς, ἀλλ’ ὁ Ἐπίσκοπος φέρει καὶ τὸν τίτλον τῆς Βελλάς, πόλεως εύρισκομένης εἰς ἀπόστασιν τεσσάρων ὁρῶν ἀπὸ τῆς Κονίτσης.

Ἡ ἀγορὰ τῆς πόλεως εἶναι ὡραιοτάτη καὶ τὰ σπίτια εἶναι χτισμένα μὲ ἐπιμέλεια ἀπὸ λίθους.

Μετέβημεν πρὸς ἐπίσκεψιν τοῦ Ἀλβανοῦ Διοικητοῦ, ἐνὸς γέροντος ἀκόμη ἀνθηροῦ εἰς τὴν ἥλικίαν καὶ πιστοῦ φίλου τοῦ Ἀλῆ Πασᾶ.

·Ητανε ἡ ὁρα ποὺ ἔπερνε τὸ γεῦμα του μὲ ἔνα Ὁθωμανὸν Δερβίσην καὶ ἔξ Ἀλβανοὺς φίλους του, οἱ δποῖοι ἡτανε ντυμένοι μὲ τὰ δερμάτινα ἐκ προβάτων ἐπανεφόρια των καὶ ἔτρωγον μίαν σοῦπαν ἀπὸ ρίζη, πολὺ πηχτή, μὲ ξύλινα καλάμια.

·Ο Διοικητὴς μας ὑπεδέχθη μὲ μεγάλην ἐγκαρδιότητα καὶ μας ἐπίεσε νὰ γευθοῦ-

με ἀπὸ τὴν πηχτὴ σοῦπαν τῆς ὁρύζης, θέτοντες τὰ χέρια μας εἰς τὴν πιατέλαν.

·Η εὐγένεια βέβαια μᾶς ὑπεχρέωσε ὕστε νὰ μὴ ἀρνηθοῦμε καὶ κατάπιαμε μερικὲς κουταλιές ἀπὸ τὸν κάθε ἄλλον παρὰ νόστιμον ζωμόν.»

Hughes

·Ιδοὺ μία ἀμυδρὰ περιγραφὴ τῆς πόλεως ἀπὸ τὸν Ἀγγλον περιηγητὴν Hughes, ποὺ θὰ ἀξιέται λόγῳ τοῦ Φιλελληνισμοῦ του νὰ μὴ μείνῃ ἀπαραθήρητος.

·Ἄς παρακολουθήσωμεν ὅμως καὶ ἄλλων Εύρωπαίων περιηγητῶν περιγραφὰς περὶ τῆς πόλεως τῆς Κονίτσης.

Οὕτω:

·Ο Γάλλος περιηγητὴς Στρατηγὸς Γκιγιώμ ντὲ Βωντουκούρτ ὑποστηρίζει ὅτι ἡ Κόνιτσα ἡτανε χτισμέστηρει ὅτι ἡ Κόνιτσα ἡτανε χτισμένη ἐπὶ τῶν ἔρειπίων τῆς ἀρχαίας πόλεως «Στίμβαρα», καὶ ὅτι κατὰ τὴν ἐποχὴν τῆς Τουρκοκρατίας ὑπήγετο εἰς τὸ Σαντζάκιον τῆς Αὐλῶνος, ὅπως καὶ τὰ Κανόνια Κλεισούρας καὶ Πρεμετῆς.

Τὴν πληροφορίαν ὅμως αὐτὴν οὐδεὶς ἄλλος ἐκ τῶν ξένων περιηγητῶν ἢ τῶν ἡμετέρων χρονογράφων καὶ Ἰστορικῶν, ἀνέγραψε, καὶ γι’ αὐτὸν ἀκριβῶς καὶ τὴν ἀναφέρομεν.

Κατὰ δὲ τὸν εὐφάνταστον Γαλάτην ἵατρὸν καὶ Πρόξενον στὰ Γιάννινα κατὰ τὴν ἐποχὴν τοῦ Ἀλῆ Πασᾶ, δηλαδὴ τὸν Πουκεβίλ εἰς τὴν δυομασίαν τῆς πόλεως Κόνιτσα θὰ ἔπειπε νὰ ἀναγνωρίσω μεν τὴν Μεσαιωνικὴν πόλιν Γλαβινίτσαν, πρωτεύουσαν τῆς μεσημβρινῆς Ἰλλυρίας, πόλιν δηλαδὴ τὴν δποίαν ἀναφέρει εἰς τὴν Ἰστορίαν τῆς καὶ ἡ «Ἀννα ἡ Κομνηνή».

Αὐτὰ σχετικὰ μὲ τὴν τοποθεσίαν τῆς

'Ορεινοὶ καὶ μεθόριοι

Τοῦ κ. ΓΙΑΝ. Λ.

Δὲν πρόκοψε σὰ κάλφας στὸ τσαγκάρικο ὁ Γκόγκος καὶ τὰ παράτησε.

"Άντρακλας, θύσαμε κεῖ πάνω, στὸ ἔνα κι ἐνενήντα, ώς ἦταν, ὅσο ὑπομονὴ κι ἀν εἶχε, δὲν μπόραγε, νὰ στέκεται σὰ μάπας καὶ νὰ δέχεται τὶς βρισιές καὶ τὰ σιχτίρια, νύχτα - μέρα, τοῦ Μάστρο Γιάννη Κουράσιου, γερασμένου πιὰ τσαγκάρη τῆς Κόνιτσας, καμπούρη καὶ λεμφατικοῦ, ἔνα καὶ δέκα μπόϊ (ἔτσι νὰ φύσαγες θάπεφτε), ποὺ στὰ καλὰ καθούμενα, (τόνα μάτι στὸ μουστὰ καὶ τ' ἄλλο μετρώντας μὲ φανερὴ κακία τὸν «ἀτέλειωτο» Γκόγκο), θύμωνε κι ἔμπηγε κάτι στριγγλὲς φωνές, ποὺ κατάληγαν σὲ ύστερικὸ κοκοράκι,"

πόλεως Κονίτσης κατὰ τοὺς ξένους περιηγητάς, δεδομένου ὅτι αἱ ἀπόψεις καὶ ἴδικῶν μας χρονογράφων καὶ ίστορικῶν πρέπει νὰ ἀποτελέσουν ἔτερον θέμα ἐρεύνης, ἐν συνδυασμῷ πρὸς τὸ πρόβλημα τοῦ 'Ηπειρωτικοῦ φύλου τὸ δποῖον κατώκει πανάρχαια εἰς τὴν περιοχὴν ἐκείνην.

"Ἐτελειώσαμε, χωρὶς βέβαια νὰ ἔχωμεν τελειώσει, ἀλλὰ γιατὶ πρέπει νὰ τελειώσωμεν.

Πάντως,

Αἱ ὡς ἄνω ἐκτεθεῖσαι ἀπόψεις τῶν Εὐρωπαίων περιηγητῶν, περὶ τῆς ὀνομασίας τῆς πόλεως Κονίτσης, ἀς χρησιμεύσουν ὡς ἐρεθίσμα Παιδαγωγικὸν γιὰ μιὰ πληρέστερη Μονογραφίαν περὶ τῆς πόλεως Κονίτσης κατὰ τὰ χρόνια τῆς 'Αληπασιαδικῆς ἐποχῆς καὶ τῆς 'Αλβανοκρατίας, δεδομένου ὅτι οἱ ξένοι περιηγηταὶ — ὅπως ἀνωτέρω ὁ "Αγγλος Hughes ὅμιλει περὶ 'Αλβανοκρατίας εἰς τὴν 'Ηπειρον — λόγῳ τῆς σκιώδους κατὰ τὴν ἐποχὴν ἐκείνην Τουρκικῆς κυριαρχίας συμπεριλαμβάνων εἰς τὴν περιγραφήν του ὅχι μονάχα τὴν Κόνιτσαν ἀλλὰ καὶ τὰ Γιάννινα.

λέσι καὶ τὸν ἔπιανες ἀπὸ τὸν λαιμό...

Σίγουρα, δὲν ἦταν ἐπειδὴ ἔφταιγε σὲ τίποτα ὁ Γκόγκος... Λαπάς καὶ καλοκάγαθος καθὼς ἦταν,

«Σήκω—σήκω. Κάτσε—κάτσε»...

δὲν ἔλεγε ὅ χι ὁ καῦμένος. Κι αὐτὸς ἦταν, ποὺ τὸν πλήγωνε στὰ φυλλοκάρδια... Κι εἶχε δίκιο... Τὸν ἔτρωγε τὸ «ἄδικο»,... ποὺ λένε. Δὲν ἥξερε πῶς μιὰ τέτοια σεμπριὰ (ικοντὸς μάστορας, ψηλὸς κάλφας) δὲν φτουράει..

Κάθε Παρασκευή, ποὺ γίνονταν τὸ βδομαδιάτικο Παζάρι στὴν Κόνιτσα, ἡ κυρὰ Πανάγιω τούστελνε ἀπ' τὸ χωριὸ τὸν τουρβὰ φίσκα, μὲ χωριανούς, ποὺ κατέβαιναν νὰ πουλήσουν καὶ ν' ἀγοράσουν...

Κι ἔψαχνε ὁ Γκόγκος, θολωμένος, στὴν πλατεία μὲ τὴ λίπα, ἀνάμεσα στοὺς πραματευτὲς καὶ τοὺς μουστερῆδες, νὰ βρῇ τὸν ἄνθρωπο μὲ τὸν τουρβά... κι ἔμοιαζε κυνηγημένο γάτο...

"Ἔτσι κρεμανταλά, φοβισμένο κι ἀνίδεο, τὸν εἶδε νὰ περνάῃ ἀπὸ κοντά του, κάποια Παρασκευή, ὁ σπανὸς Καλόγερος, ποὺ ἀνεβασμένος πάνω σὲ μιὰ σαπουνοκασέλλα, πούλαγε στὸ Παζάρι, Βίος 'Αγίων, τὸ Γεωπονικὸν τοῦ Αγαπίου Λάμδου, λάβδανο, θυμίαμα κι ἔμπλαστρα Καλογήρου.

Δίνει μιὰ καὶ τὸν σβερκώνει.

Τάχασε ὁ Γκόγκος κι ἀλλοιθώρησε. Καὶ πρὶν προλάβη νὰ πῆ «Κίμινο» ὁ καλόγερος τοῦ κόλλησε στὴ μπάλλα ἔνα μπλάστρι...

«— Εἶσαι ἀσθενής τέκνον μου;

— Ναί, ναί, ἔλεγε ὁ Γκόγκος τρέμοντας,... μὴ στενοχωρήσῃ τὸν ιαλόγερο...

— 'Ιδοὺ κόσμε... (καὶ σήκωνε ὁ καλόγερος τὸ πηγούνι, μὲ τὸ κρεμασμένο κεφάλι τοῦ Γκόγκου). Τὸ ἔμπλαστρον τὸ Εὐρωπαϊκόν. 'Ο πόνος, ἡ ὁδύνη καὶ ὁ στεναγμός, γίνονται στάχτη καὶ καπνός... Μήπως ἔχεις

σφάχτη τέκνον μου στὰ παῖδια;... Καὶ δίνοντάς του μιὰ στὰ γρήγορα, ἔφερνε ἀνάποδα τὸ Γκόγκο. "Ετσι, ποὺ πρὶν καλὰ - καλὰ κι αὐτὸς πρωλάβη νὰ συνειδητοποιήσῃ τί τοῦ γίνεται, τούχε ἀνασηκώσει ὁ καλόγερος πουκάμισο καὶ φανέλλα καὶ τούχε κολλήσει δεύτερο μπλάστρι στὰ πλευρά..."

Κρύωνε τότε ὁ Γκόγκος κι ἀνατρίχιαζε...

— 'Εδω - ἐδῶ, πονᾶς τέκνον μου; 'Εκεῖ σὲ σφάζει;...

— Ναί - ναί, ἐπαναλάμβανε μηχανικὰ ὁ Γκόγκος καὶ κατέβαζε τοὺς ἀγκῶνες του, προσπαθῶντας νὰ προφυλάξῃ τὰ γυμνά του πλευρά.

— Πάρτε κύριοι καὶ γιὰ τὸν κεφαλόπονο, καὶ γιὰ τὸ σβερκόπονο καὶ γιὰ τὸ σφάχτη, τὰ ρεματικά, τὴν ἰσχυαλγία, τὰ διαστρέμματα, τὰ σπασίματα καὶ τὴν ἀδυναμία τῆς μέσης.

"Εμπλαστρον κύριοι, τοῦ καλογήρου, τὸ Εύρωπαϊκόν... 'Ο πόνος, ἡ ὀδύνη καὶ ὁ στεναγμός... Γίνονται στάχτη καὶ καπνός...

'Εδω κύριοι, εἶναι καὶ τὸ «Γεωπονικόν» τοῦ ἀοιδίμου καὶ σοφωτάτου 'Αγαπίου, Μοναχοῦ τοῦ Κρητός, εἰς τὸ ὅποιον περιέχονται ἔρμηνεις θαυμασιώτατες. Πῶς νὰ σπέρνετε τοὺς καρποὺς νὰ ἐπιτυχαίνουσι. Πῶς νὰ κεντρώνετε καὶ νὰ φυτεύετε δέντρα. Καὶ ἔτερα ὅμοια. Καὶ ἐξόχως: Πῶς νὰ κυβερνᾶται ὁ πᾶσα ἔνας διὰ νὰ φυλάγεται ὑγιῆς. "Ετι δὲ καὶ ἰατρικὰ διάφορα, ἀληθέστατα, συναγμένα ἀπὸ ἰατροὺς σοφωτάτους εἰς πᾶσαν ἀσθένειαν..."

Μπορεῖτε νὰ ἴδετε κύριοι, πῶς νὰ ἰατρεύετε τὸν πονόλαιμο. Τὸν πονόδοντο. Τὸν πονόματον. Τὴν ρύσιν κοιλίας, ἥγουν φλούσκον. Τὰς ζωχάδας. Τὴν δυσουρίαν, ἥγουν φιάγκο. "Ετι δὲ πῶς θὰ κάμετε νὰ γεννοῦν καθ' ἡμέραν οἱ ὄρνιθες. Πῶς θ' ἀφανίσετε τὲς κόνιδες. Τοὺς ψύλλους. Τὰ ποντίκια. Τοὺς κορέους. Νὰ ψήσετε αύγα χωρὶς φωτιάν. Νὰ βγάλετε ὅφιν ἀπὸ τὴν κοιλίαν τοῦ ἀνθρώπου... Νὰ λύσετε ἀνδρόγυνον... Νὰ κάμετε τὰ βυζιὰ τῆς κόρης νὰ μὴ μεγαλώνουν.

Καὶ ἄλλα τερπνὰ καὶ ὡφέλιμα...».

Στὸ ἀναμεταξὺ ὁ Γκόγκος εἶχεν ἀποξεχαστεῖ. Γυρισμένος ἀνάποδα, «ἔστρωσε» σ' αὐτὴ τὴ στάση. Καὶ καταλάγιασε. Σὰν νὰ

μὴν ἔτρεχε τίποτα. 'Απέναντί του, κείνος ποὺ ἀνακάτευε τὸ σαλέπι, καὶ διαλαλοῦσε:

«...Βράζει - βράζει καὶ τὸ μουστερὴ φωνάζει καὶ τὸν βήχα τὸν ρημάζει...»

Κάθε τόσο ὅμως, ὁ ἵδιος: «Γκάχα - γκούχα». "Επιανε τὸ στομάχι του καὶ ψιθύριζε:

«— "Αχ ἄτιμο ἐσὺ θὰ μὲ φᾶς, τὸ μαῦρο...»

‘Ο κόσμος εἶχε πλακώσει κι ἔψαχνε τὴν πραμάτεια τοῦ καλόγερου.

«— Σιγὰ - σιγὰ τέκνα μου, δῆλοι θὰ πάρετε... Μὴν ικάνετε ἔτσι. "Ενας, ἔνας καὶ μὲ τὸ φράγκο στὸ χέρι...».

Στὴν ἀναμπομπούλα, κατέβασε ὁ Γκόγκος τὴν φανέλλα καὶ τὴν πουκαμίσα του. Τὸ μπλάστρι ἀπὸ μέσα τὸν ἔσφιγγε. 'Αλλὰ προτίμησε νὰ στρίψῃ πλαστρωμένος, ικείη τὴ στιγμή, ποὺ δὲν τὸν πρόσεχε ικανένας. Καὶ χώθηκε στὸν κόσμο. 'Ο καλόγερος, οὔτε ποὺ νοιάστηκε γι' αὐτόν... Γίνονταν ἄλλωστε κεῖ τὸ «σῶσε».

Δίπλα, ὁ Σαλονικιός 'Εβραῖος, πούλαγε γυαλικὰ καὶ γράπωνε τὸν καθένα, ποὺ ξέφευγε ἀπ' τὸν καλόγερο...

«Γιὰ νιρὸ πουτήρια. Γιὰ κρασὶ πουτήρια. Πήρε καὶ τοῦ Δημητρὸ κι' ἡ Κουκώνα Μαριγώ.

Ντίρλα, ντίρλα, ντιρλαντό...»

Καὶ μὲ τὸν τουρβὰ δὲν ἦταν πάντα τυχερὸς ὁ Γκόγκος...

Ντάπτα - ντούπτα, ὅπως κατηφόριζε τὸ μουλάρι, στὸν κατήφορο τῆς Πλάκας, ἔπιανε κι ἡ βροχὴ καμμιὰ φορά, καὶ πατηκώνονταν ὁ τουρβᾶς σὰ κερεστές.

Τσουράπια, μάλλινες φανέλλες καὶ βρακιά, ἀνακατώνονται μὲ τὴν πίττα, τοὺς κεφτέδες, καὶ τὸ ξυνόγαλο... Καὶ γίνονταν ἔνα... Κι ἔτσι ὁ καύμένος ὁ Γκόγκος, οὔτε νὰ φάη εἶχε, οὔτε ν' ἀλλάξῃ...

Τὸν ἔπιανε τότε ἔνα παράπονο... Καὶ μιὰ νοσταλγία, ποὺ ἦταν νὰ τὸν ικλαῖς...

Κάτι χωριανοί, ποὺ πήγαιναν στὸ 'Ελληνικὸ σχολειό, καὶ κάθονταν στὴν κυρὰ - Πούλια, συνομήλικοί του, τὸν τραπέζωναν γιὰ νὰ τὸν παρηγορήσουν. Μαζεύονταν τότε δῆλοι τους, στὸν φούρνο τοῦ κὺρ - Νικόλα Παπατζούμα. Ζεσταίνονταν δίπλα στὸν πυρομάχο. Κι ἔπαιζαν κοντσίνα... 'Ο κύρ - Νικόλας, ὅπως φούσκωνε τὸ ζυμάρι στὰ ταψιά, ξάφριζε τὰ «ξεχύμματα». Κι ἔκανε μ' αὐτὰ κάτι Ιουλούρες... πούταν:

«νὰ τρώη ἡ μάννα καὶ τοῦ παιδιοῦ νὰ μὴ δίνη...».

Ζεστὴ κουλούρα, μὲ λάδι, δίπλα στὸ κρῦο νερό,... ποὺ τόκλεθε κι αὐτὸ ὁ Κύρ - Νικόλας ἀπ' τὸ σούγιαλο, βάζοντας τὸν «κλέφτη» (μιὰ μακριὰ σωλήνα) μέσ' τὴν τρύπα τοῦ νεροῦ, στὰ ριζὰ τοῦ τοίχου, ἥταν ἔνα χάρμα... Ὡστόσο ὁ Γκόγκος τὰ βαρέθηκε ὅλα... Ζώντας ἔτσι μ' ἀγωνία, ἀπὸ Παρασκευή, σὲ Παρασκευή, εἶδε κι ἀπόειδε. Πήρε κι ἀπὸ φόβο τὸν καλόγερο καὶ τὰ ἔμπλαστρά του, ποὺ τὸν βασάνισαν γιὰ νὰ ξεκολλήσουν. (Τὸν ἔβλεπε στὸ Παζάρι κι ἄλλαζε δρόμο). Καὶ κάποιο Σάββατο πρωΐ, τὰ μάζεψε. Καὶ γύρισε στὸ χωριό του. Στὸν κόρφο τῆς κυρὰ - Πανάγιως... Δὲν γίνονταν νὰ κάνῃ ἄλλον... Εἶχε ἀνάγκη ἀπὸ κάποιον νὰ τὸν προστατεύῃ...

Οὔτε καὶ στὸ στρατό, πρόκοψεν ὁ Γκόγκος... Γιαννάκι ἀκόμα, στὰ πρῶτα γυμνάσια, ἄρπαξε μιὰ πούντα ἔξω στὸν Ἀκραῖο, ποὺ τὸν πήγε κατ' εύθειαν στὸ Νοσοκομεῖο... Τὸν εἶδε ὁ Πρίντζος, ὁ γιατρός, κούνησε τὸ κεφάλι... Καὶ ὑστερα ἀπ' ὅνα μῆνα, τούδωσαν ἀναβολὴ μὲ πλευρίτη...

Ἀναβολὴ μιά, ἀναβολὴ δυό... Δὲν σήκωνε ἄλλο, καὶ κάποτε τὸν φώναξαν στὴ στρατολογία καὶ τοῦ παράδωσαν τὸ ἀπολυτήριο... Ἡταν ἡ ἐποχὴ ποὺ θέριζε ἡ φυματιωση... Καὶ στὸ χωριό τὸν ἀπόφευγαν. Ρίχτηκε κι αὐτὸς στὸ φαῖ. Κι ἔγινε ἄλλος τόσος... Τόφαλος... Ἔκανε κοιλιές καὶ προγούλια Σακκούλιασαν καὶ τὰ ιμάτια του...

Ἡ σκέψη νὰ πάη στὴ Βλαχιά, ὅπως οἱ ἄλλοι, ξέφτυσε γρήγορα... «Φιλάσθενο» τὸν ἀνέβαζε, «φιλάσθενο» τὸν κατέβαζεν ἡ κυρὰ Πανάγιω... Καὶ δούλευε αὐτὴ στὰ χωράφια, ὀφήνοντας τὸν Γκόγκο νὰ κοπριτεύῃ... Ἡταν φανερὸ πώς ὁ Γκόγκος θάμενε «φώλι» στὸ χωριό. Καὶ καθὼς ἥταν «Ἐθνικόφρων», τὸν διώρισαν πρόεδρο. (Ἐπὶ Μεταξᾶ οἱ πρόεδροι διορίζονταν δὲν ἐκλέγονταν...).

Οἱ ἄλλοι τὸν ἔλεγαν Μουχτάρη... «Οπως τὰ παλιὰ χρόνια... Καὶ τοῦ πήγαινε γάντι...

Στὸ Τούρκικο, οἱ Μουχτάρηδες ἔβγαιναν στὰ χωριά, μ' ἐκλογή. Μουχμπήρ Ἐβέλ καὶ Μπουχτήρ Ἰθανί... Πρόεδρος κι Ἀντιπρόεδρος. Καὶ κοντὰ σ' αὐτούς, ἐκλέγονταν ὁ ἀμίλης κι ὁ εἰσπράχτορας.

Λέμε βέβαια «ἐ κ λ ο γ ἡ». Ἀλλὰ ἐ-

κλογὴ δὲν ἦταν. Συμφωνοῦσαν «κοινὴ γνώμη», ὅπως ἔγραφαν στὰ χαρτιά, «οἱ νοικοκυραῖοι τοῦ χωριοῦ», — οἱ δημογέοντες — καὶ τέλειωνε ἡ ἐκλογή. Στὸ Μεσοχώρι. Κάτω ἀπὸ τὸν αἰωνόβιο πλάτανο, τὸν ἀκατάλυτο σύντροφο τῆς Κοινοτικῆς ζωῆς. Τὸν τραγικὸ μάρτυρα τῆς ἀπελευθερωτικῆς περιπέτειας τοῦ τόπου...

...Μὲ τί καρδιῶλα νὰ σταθῷ μὲ τί ψυχή, νὰ κρίνω...

Τὴ μπερμπ τσουλιά, τὸν ἀκτήμονο κοσμάκη ποὺ στέκονταν παράμερα, κι ἀνάδευε παλεύοντας κι ἀμφισβητώντας, τὴν αὐτοδιοίκηση στὶς παρυφὲς τῆς κοινωνικῆς δομῆς κανένας δὲν τὴν λογάριαζε. «Αν κανένας ἀπ' αὐτοὺς σήκωνε κεφάλι, τὸν ἔλεγαν «δημοταράκτη». Κι ὁ Δεσπότης ἀναλάμβανε νὰ τὸν συνεφέρη, κανοντας τὴν «π ρ ἐ π ο υ σ α π α ι δ ε ί α ». Γιὰ τὶς γυναικες, οὔτε συζήτηση. Στέκονταν μακριὰ ἀπ' τὴ δημόσια ζωή. Μόνο στὴν ἀνάγκη, κάποιες ἡλικιωμένες διωρίζονταν ἀμίλησες...

‘Ο Μουχμπήρ Ἐβέλ καὶ ὁ Μουχμπήρ Ἰθανί, (Σανὶ τὸν ἔλεγαν οἱ Ρωμιοί) εἶχαν κι ἀπὸ μιὰ ίδιαίτερη σφραγίδα ὁ καθένας. Μὲ τὴ σφραγίδα αὐτὴ «βούλωναν» τὰ χαρτιὰ τῆς αὐτοδιοικούμενης Κοινότητας. Οἱ Μουχτάρηδες ἔπαιρναν τὰ «δοσίματα» τοῦ κοσμάκη ἀπὸ τὸν εἰσπράχτορα. Κι ἀπ' αὐτὰ ἄλλα ἔδιναν στὸν ἀμίλη γιὰ τὰ ἔξοδά του. Ἄλλα ξόδευαν γιὰ τὴν Κοινότητα. Κι ἄλλα κατάθεταν στὸ «Βασιλικὸ Ταμεῖο». Φροντίζοντας μιὰ φορὰ τὸ χρόνο νὰ φέρνουν γιὰ ἔλεγχο (γιουκλαμά) στὸν Κατὴ τῆς Κόνιτσας, «τὰ τεφτερια τους, μὲ τοὺς ἀτέλειωτους νταβάδες».

«...’Αναγνώστης Κλειδονιαβιστινὸς γρ. 25, Παναγιώτης Φάκας γρ. 350, Χρήστος Σταριτζιώτης γρ. 250, Κοινῶς γραμματεὺς γρ. 350, Νάσιο Φουρκιώτης ποὺ ἥρθε μὲ τὸν Δεσπότη γρ. 20, Τοῦ Χρήστου Νάνη Στέφου ἀπὸ Κατράνι γρ. 39, “Οσα διὰ τὸ μουλάρι τοῦ Σταριτζιώτου, ὅπου εἶχεν παριμένον ὁ Μπέκας καὶ τὸ εἶχεν βγάλει ὁ Ζήση Νίσκας καὶ τὸ ἔδωσεν τοῦ Βασίλη Σταριτζιώτη, ὅπου τὸ εἶχεν ὁ Ἰμέρπασας εἰς Μισολόγγι καὶ τώρα τὸ ἔπιασεν ὁ Μπέκας καὶ τὸ ἐπλήρωσεν: γρ. 252, “Οσα εἰς δύο φορὲς φυσέκια ὁ Τασούλα Μόκορος μὲ τεσχερὲν Λιάμπεγη καὶ Ἰσμαὴλ μπέη γρ. 350, “Οσα μετρητὰ Βασίλη Νάνου διὰ ζαϊ-

ρὲν Ἀχμέτ ἐφέντη, ὁ Σούρλας γρ. 200, "Οσα τῶν μαστόρων εἰς τὴν Ὡρα—Ιωάννινα γρ. 500, "Οσα ὁ Νάσιο Γιώργος ὅπου εἶχεν πάει εἰς Καστάνιανη μὲ τοὺς Μορασιλῆδες Ἐλέζαμ ἀντζέμ: γρ. 60...».

Πολλὲς φορὲς ἐπειδὴ τὰ τεφτέρια κι οἱ λογαριασμοὶ (νταβάδες) δὲν ἔβγαιναν καθαροὶ (ὅπως γίνονταν τότε ποὺ Κατής στὴν Κόνιτσα ἥταν ὁ Χαικὴμ Ἐφέντης — ἄνθρωπος ποὺ δὲν τηροῦσε φαίνεται τὸ σιεράτι — (τὸν Ἱερὸν Νόμο) — κι ἐπαιρνε ρουσφέτια), οἱ χωριανοί, ζήταγαν ἀπ' τὸν Μουχτάρη, πρὶν τὸν ἐκλέξουν κι ἔναν ἐγγυητή. Ἐπόπτες τῶν Μουχτάρηδων, ἥταν οἱ Δημογέροντες τοῦ χωριοῦ, ποὺ καμμιὰ φορὰ κρατοῦσαν αὐτοὶ τὴ βούλα (σφραγίδα) τοῦ Μουχμπῆρ Ἰθανί... Κι ὁ Δεσπότης...

Γιὰ τὶς εἰσπράξεις (τὸ τασίλι τῶν μπεκαγένων) οἱ Μουχτάρηδες εἶχαν τὸ δικαίωμα ὅταν ὁ ὀφειλέτης δὲν μποροῦσε νὰ πληρώσῃ κατ' ἄλλον τρόπο, «θέλοντας ἢ μὴ θέλοντας»:

«...νὰ βγάζουν στὸ μεζάτι (πλειοδοσία) τὴ «μπάστινα τοῦ χρεωμένου χανέ» (τὴν περιουσία τοῦ ὀφειλέτου) «τελιαλίζοντάς την, δέκα, εἴκοσι καὶ τριάντα ἡμέρες...».

"Εξω ἀπὸ τὶς εἰσπράξεις, οἱ Μουχτάρηδες, ἐπρεπε ν' ἀντιπροσωπεύουν τὸ χωριὸ στὶς Τούρκικες ἀρχές. Νὰ δίνουν ζῶα στοὺς Τούρκους στρατιώτες, ὅταν μετακινοῦνταν. Νὰ φροντίζουν γιὰ τὴ στέγασή τους, ὅταν δὲν ὑπάρχει ἀμιλικό. Νὰ παίρνουν ἐγγυήσεις γιὰ τὴν πληρωμὴ τῶν δοσιμάτων, ἀπὸ τοὺς χωριανοὺς ποὺ ξενητεύονταν... Νὰ διορίζουν τοὺς ντραγάτες (ἀγροφύλακες)... Νὰ φροντίζουν «διὰ τὴν εύταξίαν καὶ τὴν τιμὴν τοῦ καθενός»...

Βεκίλης καὶ Μουχτάρης, τὶς περισσότερες φορές, ἥταν τὸ ἴδιο πρόσωπο. Ὁσόσο Βεκίλης ἥταν ἄλλο ἀξίωμα. Κάτι παραπάνω. Ἡταν ἀντιπρόσωπος τοῦ χωριοῦ, κοντὰ σὲ μιὰν ἀρχή... Κι αὐτὸς ἐκλέγονταν ὅπως κι ὁ Μουχτάρης ἀπὸ τοὺς «χωριανούς». Καμμιὰ φορὰ οἱ Βεκίληδες διορίζονταν ἀπὸ τοὺς Δεσπόταδες, «...διὰ νὰ διασκεδάσουν τ' ἀράφια καὶ νὰ καθησυχάσουν» τὸ χωριό, ὅπως ἔγραφαν, τονίζοντας πώς: «ὅποιος ἀπὸ σᾶς ἥθελε φανῆ ἐναντίος, εἰς τὴν εὔταξίαν τοῦ χωρίου, νὰ τὸν φανερώσῃ εἰς ἡμᾶς ὁ Βεκίλης, διὰ νὰ λαμβάνη τὴν πρέπουσαν παιδείαν», Μουχτάρηδες καὶ Βεκίληδες, ἐπαιρναν

μισθὸ ἀπὸ τὸ «Κοινὸ Ταμεῖο!..».

"Ἐγινε λοιπὸν Μουχτάρης στὸ χωριὸ ὁ Γκόγκος. Πήρε καὶ τὴ βούλα (σφραγίδα). Μιὰ βούλα πούχε φαγωθεῖ στὸ λάστιχο, κι ἥταν γιομάτη ψίχουλα στὶς ἐσοχές... Ἡ παπαδιὰς γκρίνιαζε. Δὲν τὸ χώραγε στὸ κεφάλι της.

«— "Ἐγινε κι ὁ Γκόγκος τῆς Πανάγιως τρανός... Καὶ κάνει χατήρια... Θὰ σκάσω... Εἶχε δὲν εἶχε, πάλι τὸ δικό μου μουλάρι βρήκε νὰ πάρη... Ποῦ νὰ τὸν βρῶ νὰ εἰπῶ τὸ παράπονό μου, ποὺ ἄνοιξε ἡ γῆς καὶ τὸν κατάπιε... Μουχτάρη ἀπὸ δῶ, πρόεδρε ἀπὸ κεῖ... Νὰ σκάσω ἐγώ... 'Ο Γκόγκος τῆς Πανάγιως... ποὺ τούτρεχαν οἱ μύξες μέχρι τὰ χτές».

...Κι ἔβαζαν τὸ Γκόγκο νὰ ὑπογράφῃ χαρτιά, ποὺ τάχυραφεν ὁ δάσκαλος, κι αὐτὸς δὲν ἤξερε τί ἥταν. Μόνο ποὺ τὰ κοίταζε, τὸν ἐπιανε τράμιος. Ὁστόσο στραβομουτσούνιαζε. Σὰ νάλεγε:

—«Δὲν τὸ δικαιοῦσαι βέβαια... ἀλλὰ ἂς πάη κι αὐτὸς μὲ τὸ παλιάμπελο».

Κι ύπόγραφε... "Ἐβγαζε μέσ' ἀπὸ τὴν τζέπη του, τὸ μελανὶ μολύβι. (Τότε δὲν εἶχαμε τὰ μπόλ—πόϊντ, ποὺ ἔλυσαν σήμερα πολλὰ προβλήματα). "Αρπαζε τὸ κασκέτο τοῦ πρώτου τυχόντος, κι ἔβαζε τὸ γίσο στὸ γόνατό του. Πάνω στὸ γίσο τὸ χαρτί... Καὶ πάνω στὸ χαρτὶ (ἐκεῖ πούχε βάλει ὁ δάσκαλος τὸ σταυρὸ—σημάδι, γιὰ νὰ ύπογράψῃ ὁ Γκόγκος), ἀπλωνε τὸ σάλιο του ὁ Γκόγκος γιὰ νὰ πιάσῃ τὸ μολύβι. Καὶ πάνω στὸ σάλιο, ξεδίπλωνε, τὰ κακόγουστα ὄρνιθοσκαλίσματά του... Ἄλλοῦ, (ὅπου τὸ σάλιο ἔπιανε), ἡ ύπογραφὴ φαίνονταν σὰ νάταν μὲ μελάνη. Ἄλλοῦ, (ὅπου δὲν ἔπιανε τὸ σάλιο), ἡ ύπογραφή, μόλις διακρίνονταν. Γιατὶ τὸ μελανὶ μολύβι, ἔχει τούτο τὸ κακό: Δίχως σάλιο, γυαλίζει καὶ δὲν φαίνεται...

"Οσο γιὰ τ' ἀραβουργήματα τῆς ύπογραφῆς τοῦ Γκόγκου, εἶχαν κι αὐτὰ τὴ ιμικρή τους ιστορία...

Στὴν ἀρχὴ ὁ Γκόγκος, χάραζε τὴν ύπογραφή του, ἀογὰ καὶ μὲ φιλότμο... «Γεώργιος...»

Τὸν χάλασε ὅμως τὸ ἀξιωματούχον μὲ τὶς ἀρχές.

Τὸν ἔπαρχο τῆς Κόνιτσας... Τὸν ἀνθυπασπιστὴ τῆς Πυρσόγιανης. Τὸν νωματάρχη τοῦ σταθμοῦ. Κι αὐτοὶ δὲν σήκωναν ἀπὸ ἄργητα: 'Εξ ἄλλου, ὁ Νωματάρχης ποὺ ὁ Γκόγκος φο-

βόνταν μαζù και θαύμαζε, είχε βρή ̄να «σπουδαῖο κόλπο»... Άφοῦ σχεδίαζε ̄να δέλτα μεγαλοπρεπὲς (τὸν ἔλεγαν Δαμιανὸ κι ἥταν Κρητικός), κλωθογύριζε τρεῖς τέσσερες φορὲς τὴν πέννα, γύρω ἀπὸ τὸ Δέλτα, λὲς και τόκλεινε μετὰ μανίας, στὴν Ψειροῦ (τὸ κρατητήριο) πούταν τότε τῆς μόδας... Κι ἀφοῦ ἔβγαζε ̄τσι τὸ ἄχτι του, (τίς οἶδε τί θὰ σκέφτονταν ὁ νωματάρχης, γι' αὐτὸ τὸ Δέλτα, φοβισμένος κι αὐτὸς κι ὑποπτος λόγω καταγωγῆς), τράβαγε δεξιὰ μιὰ γραμμὴ κυμματστή, ποὺ κατάληγε σ' ̄να ύποτιθέμενο «ακις». 'Ο Θεὸς νὰ τὸ κάνῃ! Κι ἀπὸ κεῖ, ἔσερνε πρὸς τὰ κάτω κι ἀριστερὰ τὸ τελικὸ σίγμα, μὲ τρεῖς πλαγιαστὲς γραμμές, πούφταναν στὴν ἀρχὴ και ξαναγύριζαν στὸ τέλος, σὰν ύπογράμμιση. Τελικὰ ἡ γραμμὴ ἔμνησκε στὴ μέση, κι ἐκεὶ κοιμποδένονταν. Γίνονταν δηλ. ̄να πρᾶγμα, πούμοιαζε μὲ κλειδὶ τοῦ σὸλ ἡ μὲ προσκοπικὸ κόμπο. Τελειώνοντας ὁ Νωματάρχης, σήκωνε τὸ κεφάλι του και χαμογελοῦσε μ' αὐταρέσκεια. Αὐτὸ ἥταν... πούκανε τὸ Γκόγκο νὰ θεωρῇ σὰν «ἄπαντο» ποὺ λέν, τὰ σαράντα κύμματα τῆς ύπογραφῆς και τὸν προσκοπικὸ κόμπο... "Ελα νὰ βρῆς ἄκρη..."

Στὸ τέλος τῆς διαδικασίας, ἔπεφτε κι ἡ βιύλα. Τὴ χνώτιζε καλὰ - καλὰ ὁ Γκόγκος. Τὴν δαικίμαζε στὴν παλάμη. Τὴν ξαναχνώτιζε. Και μετά... χράπ. Και τὸ χαρτί, ἔπαιρνε βάρος κι ἐπισημότητα...

**

Σὰν πῆσε τὸ ἀξίωμα ὁ Γκόγκος, δέθηκε μ' αὐτό. Κι ̄ννοιωθε σὰν Πρόεδρος ἀπὸ γεννησιμιοῦ του...

Τὸν καμάρωνε ἡ μάνα του ἡ κυρὰ Πανάγια. Καμάρωνε μαζὶ μ' αὐτὴ κι ἡ γεροντοκόρη ἀνερφή της ἡ Βανθία.

Περίεργο ντοῦνο αὐτὲς οἱ δυό.

Σὰν κάθονταν στὸ πεζούλι τῆς αὐλόπορτας, ἡ μιὰ ξεκίναγε τὴν κουβέντα, ἡ ἄλλη τὴν ἀποτελείωνε...

— Εἶδα ̄να ὄνειρο χθὲς βράδυ...

— Εἶδε, εἶδε, πρόσθετε ἡ Βανθία... σέρνοντας τὴ φωνή...

— Κι ἥταν λέει, ̄να κόκκινο ἄλογο...

— Κόκκινο—κόκκινο, ἄλογο κόκκινο... ἔκανε ἡ Βανθία...

— Και τὸ καβάλαγε ὁ Γκόγκος...

— Τὸ καβάλαγε, τὸ καβάλαγε, τέλειωνε ἡ

ἄλλη...

Τράβαγε ̄τσι σὲ μάκρος ἡ κουβέντα... ποὺ σ' ἔβαζε σ' ἔγνοια ὅταν ἀποξεχνιοῦνταν και δὲν ἄκουγες τὴ Βανθία...

Καμαρώνοντας αὐτὲς οἱ δυὸ τὸν Γκόγκο, δὲν ἔλεγαν νὰ τὸν ἀφῆσουν νὰ δουλέψη, ἀλλ' οὔτε και νὰ παντρευτῆ.

"Οταν ἥταν νὰ κατεβῆ στὴν Κόνιτσα, ὁ Γκόγκος ἔλεγε ἡ κυρὰ Πανάγιω:

— Θὰ πάμε στὴν Κόνιτσα... αὔριο...

— Θὰ πάμε, θὰ πάμε, πρόσθετε κι ἡ Βανθία...

"Οταν ἥταν νὰ βάλη ὁ Γκόγκος, ἀγροφύλακα στὸ χωριό:

— Θὰ βάλουμε, ἔλεγε, ἡ κυρὰ Πανάγιω...

— Ναὶ—ναὶ, θὰ βάλουμε, πρόσθετε ἡ Βανθία...

«Θὰ κάνουμε τοῦτο, θὰ κάνουμε κεῖνο...».

Λές, κι οἱ τρεῖς, μαζὶ μοιράζονταν τὸ προεδριλίκι... Ἀργότερα ὅταν ὁ Γκόγκος παράτησε τὴ σφραγίδα και τὸ ἀξίωμα, ἡ κυρὰ Πανάγιω ἐπαναλάμβανε:

— "Οταν εἴμασταν πρόεδροι...

— Εἴμασταν—εἴμασταν, πρόσθετε ἡ Βανθία...

Και στὸ τέλος, θὲς ἀπὸ μιὰ διάθεση ἐπιβολῆς, θὲς ἀπὸ πείσμα, θὲς ἀπὸ ύστερικὸ παραλήρημα, ἄφησε ἡ κυρὰ Πανάγιω τὸν πληθυντικὸ κι ἔλεγε σκληραίνοντας τὴ φωνή της:

— "Οταν ἦμουν πρόεδρος...

‘Η Βανθία δὲν συμπορεύτηκε σ' αὐτό..., δισταχτική, κανοναρχοῦσε.

— "Ηταν - ἥταν πρόεδρος...

"Ολες αὐτές, τὶς γραφικότητες τοῦ Γκόγκοου, μᾶς τὶς χάλασε ὁ πόλεμος...

"Ολοι πῆγαν φαντάροι... ὁ Γκόγκος ἀγύμναστος και «λιπὸς ὀπλίτης», ὅπως ἔγραφε τὸ ἀπολυτήριο, ἔμεινε στὸ χωριό...

Μὲ τὴν ἐπίθεση τῶν Ιταλῶν, ὁ Γκόγκος, σβουρίζονταν ἀλαφιασμένος. Δὲν τόπιασε καλά... (Κρύο, πράμα ὁ πόλεμος!) Κι ἀργὰ τὸ βράδυ, τάχα ἀπὸ ἔγνοια πῶς νὰ σώσῃ τὸ ἀρχεῖο τῆς Κοινότητας, (ποὺ ὅλο κι ὅλο χώραγε στὴ μιὰ του τσέτη) μαζù μὲ τοὺς... «λάκκισαν» πρὸς τὴν Ζάρωση...

Έκει ὅμως, ἔφτασαν οἱ Ιταλοί... Κι ἐνῶ οἱ ἄλλοι πέρασαν τὸ ποτάμι, κι ἄραξαν στὸ Ζαγόρι, ἐκεῖνος τράβηξε πρὸς στὸν Καρβασαρά...

Μυστήριο ό Γκόγκος! Κανένας άπ' τὴν συντροφιά, δὲν ήξερε τί άπόγινε.

Μὲ τὴν ἀντεπίθεση στὸ χωριό, ξανάρθε ό στρατός. Ζήταζε καταλύματα. "Εκανε ἐπιτάξεις ζώων... Δουλειές, ποὺ θέλουν πρόεδρο καὶ σφραγίδα... Άλλα, μήτε πρόεδρος φαίνονταν, μήτε σφραγίδα... Πέρασε μιὰ μέρα... Πέρασε δεύτερη... Σήμερα ἔρχεται ό Γκόγκος... Αὔριο ἔρχεται ό Γκόγκος. Σὰν νὰ πῆρε τὸ μάτι κάποιου στὴν Κόνιτσα τὸ Γκόγκο... Καὶ τελικά... Ό Γκόγκος δὲν φαίνονταν πουθενά... Κι ἡ κυρὰ Πανάγιω, πούχε τόση ἐμπιστοσύνη στὸ ἄστρο τοῦ Γκόγκου, κιότεψε..."

"Ωστόσο μιὰ μέρα βροχερή, φάνηκε κι ό Γκόγκος... Μισὸς ἀπ' ὅτι εἶχε φύγει... Κουρελιασμένος... Τρισάθλιος... Μ' ἕνα καμουφλαρισμένο Ιταλικὸ ἀντίσκηνο κι ἕνα κράνος στὸ κεφάλι. Σέρνονταν στὸν ἀνήφορο τῆς Πλάκας. Θὲς ἀπὸ ἀξιοπρέπεια. Θὲς ἀπὸ ντροπή. Θὲς ἀπὸ ἀνικανότητα. Εἶχε δέκα πέντε μέρες νὰ βάλῃ μπουκιὰ στὸ στόμα του. Τὰ παιδιά, ποὺ τὸν εἶδαν στὸ χωριὸ ὅπως ἔμπαινε ἀξούριστος, ἀγριεμένος κι ἐξωτικός, οὔτε ποὺ τὸν ἀναγνώρισαν. Τὸν πῆραν γιὰ κατάσκοπο (τὶς μέρες κεῖνες, κυκλοφοροῦσε πολὺ τὸ εἶδος). Καὶ τὸν κατάγγειλαν στὸν νωματάρχη..."

Βγαίνοντας ἀπ' τὴν Κόνιτσα μὲ βροχή, στὴ Μακριὰ Ράχη, ό Γκόγκος εἶδε πάνω σ' ἕνα βάτο, πεταμένο τὸ ἀντίσκηνο... κι εἶπε νὰ τὸ πάρη. Τραβῶντας τὸ ἀντίσκηνο ἀποκάλυψε τὸ κράνος λασπωμένο... Δίχως νὰ τὸ καλοσκεφτῆ χύμηξε καὶ τὸ πῆρε... Στ' ἀνασῆκμα ὅμως, σὰν κάτι νὰ κύλησε ἀπὸ μέσα. Ζαλισμένος ὅπως ἦταν βιάστηκε νὰ τὸ φορέσῃ. Τὸν ἔλυσε νὰ βροχή... Τὸ κράνος στὸ κεφάλι, τ' ἀντίσκηνο στὴν πλάτη... Λίγο παραπέρα, ξελαγάρισε τὸ μυαλό του... "Ἐμπαιναν τὰ γεγονότα στὴ σειρά... Καὶ κοντοστάθηκε.

«Μήπως τὸ πρᾶγμα, πούπεσε ἀπὸ τὸ κράνος ἦταν καύκαλο; (τὸ ἀπάνω μέρος τοῦ κρανίου)... "Ετσι ὅπως τόχε κόψει ἡ ὁδίδα — σὰ ξυράφι — κι εἶχε μείνει μὲ τὴν τούφα τῶν μωλλιῶν...» "Ετρεμε ό Γκόγκος καὶ τόβαλε στὰ πόδια. Δίχως νὰ μπορῇ... οὔτε τ' ἀντίσκηνο νὰ παρατήσῃ. 'Άλλ' οὔτε καὶ τὸ κράνος νὰ πετάξῃ... Τεράστια χέρια σὰν χλάπτες ἐκσκαφέα, τὸν ἀγκάλαζαν... Ό σκοτωμένος... Οι σκοτωμένοι... "Άλογα ψόφια..., Κομμένα

κεφάλια. Κομμένα χέρια... Σκιές τεράστιες... μ' ἀγριεμένα μάτια. Παράφορες. 'Οργισμένες. Άικαθαρτες. Τὸν ἔπαιρναν ἀπὸ πίσω... Κι ἥταν τέσσο πιεστικὸ τὸ σφίξιμο τῆς ἀναπνοῆς του, πούταν, σὰ νάπεφτε καὶ χάνονταν στὸ κενό..."

"Η ικατοχὴ βρήκε τὸν Γκόγκο ἕνα εἶδος Γκισέμι στὸ χωριό. Καὶ πέρασε ό καυμένος τότε μαῦρες μέρες.

Πέρναγαν οἱ Ιταλοὶ Καραμπινιέροι, τὸν Γκόγκο ζήταγαν. "Αἴντε τρέχα νὰ τοὺς βρῆς σπίτι γιὰ κατάλυμα... Καὶ ποιός τοὺς ἔβαζε μέσα;

Κάθε τόσο τὸν καλοῦσαν στὴν Κόνιτσα... Μιά, γιὰ κάτι «ρέμπτελους», ποὺ πέρναγαν τὴ νύχτα ἀπὸ τὸ χωριό. Μιὰ γιὰ τὸ δάσκαλο πούταν ἀπὸ Βλαχοχώρι κι εἶχε παλιοὺς λογαριασμοὺς νὰ ξεκαθαρίσῃ μὲ τοὺς Ρουμανόβλαχους. Μιὰ μὲ τοῦτο, μιὰ μὲ κεῖνο... Κι ἦρθεν ἡ ὥρα, ποὺ ὁ Τζούλιο, ό μπριγκαντίερης ἔψαχνε γιὰ ὅπλα... Ό Γκόγκος, ὅταν ἦταν νὰ πάρῃ τίποτα, (καλαμποκάλευρο γιὰ τὸ χωριό, σπόρο γιὰ τὰ χωράφια, κεῖνον τὸν ψιλὸ σπόρο τοῦ καλαμποκιοῦ — τὸν ἀμερικάνικο —) τόπαιρνε μετὰ χαρᾶς. "Οταν δύως ἦταν νὰ δώσῃ πληροφορίες, ἔκανε τὸν κουτό. Καὶ δὲν... καταλάβαινε λέξη..."

Στὸ τέλος, τούρριξε καὶ κάνα δυὸ φάπτες ό Τζούλιο, στὸ Μεσοχώρι... Κι ἀπὸ τότε ό Γκόγκος, τὸ πῆρε κατάκαρδα. "Ενοιωσε καθαιρέμενος. "Αφησε τὴ βούλα στὸ μπαγκάρι τῆς ἐκκλησιᾶς — ὅποιος ἥθελε πήγαινε καὶ τὴν ἔπαιρνε — κι αὐτὸς ξάπλωσε στὸ πεζούλι τοῦ σπιτιοῦ του Αμίλητος. Σὰν ύποχόνδριος, ποὺ ἔτρωγε ἀπ' τὸ πρωΐ ὡς τὸ βράδυ, κολοκυθόσπορους... χόντραινε... καὶ περίμενε νάρθουν νὰ τὸν πιάσουν οἱ Ιταλοί..."

Οι χωριανοὶ πέρναγαν ἀπὸ μπρὸς καὶ τὸν χαιρετοῦσαν.

— Γειά σου πρόεδρε...

Τίποτε αὐτός.

"Η κυρὰ Πανάγιω συμμορφώθηκε μὲ τὴ γενικὴ ἐντολὴ κι ἔλεγε:

— "Οταν εἴμασταν πρόεδροι... τὸ ἴδιο κι ἡ Βανθία..."

«Ωστόσο, ἔβλεπαν τὸ Γκόγκο κι οἱ δυό τους σ' αὐτὸ τὸ χάλι. Κι ἀνησυχοῦσαν. Εἶπαν νὰ βροῦν ἕνα διέξοδο. Καὶ βάλθηκαν νὰ τὸν παντρέψουν...

“Ηταν τότε, πούχε πέσει μὲ τὴν κατοχὴ ἐπιδημία γιὰ παντρειές... Περίσσευαν οἱ ἄνδρες...” Εμνησκαν στὸ χωριὸ καὶ δὲν ἤξεραν τί νὰ κάνουν. Μὲ τὸν πόλεμο, εἶχαν δεῖ πολλά, κι ὅποιος προλάβαινε, «ἄρπαζε κι ἀπὸ μιᾶ, μὲ τὸ βρακί της» ποὺ λέγανε καὶ γρήγορα στὸν παπά...

Φτώχεια, πείνα, ζάλωμα καὶ πορεία ἀπὸ τὰ Καιϊλάρια στὸ Τσάμικο καὶ ξανὰ πάλι τὰ Ἰδια... Μὲ τὶς βροχές, μὲ τὰ χιόνια. Μὲ τοὺς Τσάμηδες, ποὺ σοῦ πούλαγαν τὸ λάδι, (παίργοντας τὸ σιτάρι) κι ἔβγαιναν στὴν ἔξοδο τοῦ χωριοῦ οἱ Ἰδιοι, ἔβαζαν φακιόλια κάτω ἀπ’ τὴ μύτη καὶ παριστάνοντας τὸν κλέφτη, σοῦ τὸ ξανάπαιρναν πάλι...

Αλλὰ ἡ παντρειά, παντρειά... Κι οἱ νύφες ἀνάρπαστες...

Ποῦταν κεῖνα τὰ παλιὰ χρόνια, στὸ Τούρκικο, ποὺ περίσσευαν οἱ νύφες καὶ δὲν βρίσκονταν οἱ γαμπροί!... Τότε ποὺ κι οἱ γύφτοι κι ὅλοι οἱ ξένοι «ρεμπεσκέδες» καὶ «διακονάρηδες», ἔπιαναν τόπο καὶ ισπιώνονταν στὰ χωριά. Γιὰ ν’ ἀποκατασταθοῦν μάλιστα, ἔπαιρναν καὶ πιστοποιητικά:

«...δηλοποιοῦμεν οἱ ὑποφαινόμενοι αὐτοποιαρέτως καὶ ἀπαραβίαστως ὅτι μὲ ὅλην τὴν ἐνταῦθα πολυετῆ διατριβήν, μετερχόμενος τὸ αὐτὸ ἐπάγγελμα,... ἐφέρθη κοσμιώτατα καὶ σωφρονέστατα... ὅθεν τοῦ δίδεται ἡ παροῦσα δαιμαρτύρησις διὰ τὴν ἀκεραιότητα τῆς ὑπολήψεώς του...».

“Ηταν καμίμιὰ φορά, μάλιστα, κι’ αὐτοὶ ἀπαιτητικοί. Καὶ ζητοῦσαν προίκα... Προίκα ὁ ἔνας ἀπὸ δῶ. Προίκα ὁ ἄλλος ἀπὸ κεῖ. Κι ἔφταναν οἱ ἀξιώσεις σὲ ὑψη δισθεόρατα...

...«εἰς ὑπὲρ δύναμιν δόσεις τοῦ ἀνοικονομήτου βαθμοῦ, ποὺ καὶ πολλὰ ὀσπῆτια τοῦ βιλαετίου μας ἐρημώθησαν καὶ πολλὰ κορίτζια ἔμειναν ἀνύπανδρα».

“Ωσπου ἀποφάσισαν στὰ 1832, οἱ νοικοκυραῖοι στὸ Ζαγόρι, πρῶτα, αὐτοὶ ποὺ πίστευαν πῶς

«τὸ κορίτσι εἶναι βαρετὸ καὶ στοῦ βασιλιὰ τὴν πόρτα», νὰ βάλουν τάξη καὶ σ’ αὐτό... Καὶ χώρισαν τοὺς γαμπροὺς σὲ τέσσερις κατηγορίες... (Τέσσερες σ’ τί μες, ὅπως ἔλεγαν). Κι ἀνάλογα στὸ χωριό...

“Ετσι στ’ ἀρχοντοχώρια, ἡ πρώτη τάξη τῶν γαμπρῶν ἐκτιμήθηκε γιὰ τέσσερις χιλιάδες γρόσια. Τρεῖς χιλιάδες γρόσια ἡ δεύτερη. Δυὸς χιλιάδες ἡ τρίτη. Καὶ χίλια γρόσια ἡ τέταρτη...

«Αἱ ἄνωθεν ποσότητες τῶν γροσίων, ἐννοοῦνται, ὡς εἴρηται δι’ ὅλα, δηλ. τὰ μετρητά, φορέματα, κρεββατοστρῶσι καὶ συγγενικὰ πεσχεσιλίκια (δῶρα) οἱ λεγόμενες χάρες, εἴτε εἰς μετρητὰ ἥθελον δοθῶσι, εἴτε εἰς φορέματα. “Αν δὲ εἰς μούλκια ἀκίνητα, νὰ ξετιμῶνται ἐν θεοφοβίᾳ, ὅτι ἀξίζουν ἀπὸ τοὺς ἵερεῖς καὶ ἀπὸ τρεῖς καλλιτέρους καὶ φρονιμωτέρους τοῦ κάθε χωριοῦ...».

...«ξεξαιροῦνται ἀπὸ τὰς ἄνω εἰπωμένας συμφωνίας, τὰ σακάτικα ἀποδεδειγμένα κορίτζια, ἀπὸ μάτι, ἀπὸ χέρι, ἀπὸ ποδάρι, ὅπου αὐτὰ εἶναι ἐλεύθερα νὰ συμφωνήσουν ὅπως μπορέσουν...»

...«Οστις δέ, ἥθελεν τολμήσει νὰ παραβῆ εἰς τὸ παραμικρὸν ἀπὸ τὰ ἄνω, οἱ μὲν Γονεῖς τῶν Γαμβρῶν καὶ τῆς Νύμφης καὶ ὁ Ἰδιος ὁ Γαμβρὸς νὰ παιδεύωνται διὰ μέσου τοῦ Βιλαετίου ἀπὸ τὸν Βαλῆν μὲ τζερεμὲν γρ. δύο χιλιάδων, εἰς τὸν Ἰδιον καὶ μὲ ἀφορισμὸν ἀρχιερατικὸν καὶ μὲ ἔξωκλησιασμὸν παντοτεινό...».

Αλλά, σάμπως τὸ τηροῦσαν κι αὐτό; Πολλὲς φορὲς ἦταν μόνον γιὰ τὸν τύπο. Περιορίζονταν δηλαδὴ ὁ Κανόνας «ἐν τῷ γράφεσθαι εἰς τὸ προικοσύμφωνον», ἐνῶ στὴν πραγματικότητα δίνονταν ἀπὸ τοὺς πατεράδες, μεγαλύτερες προῖκες.

Παλιότερα (1701), στὴν πόλη τῶν Γιαννίνων, οἱ γαμπροὶ χωρίζονταν σ’ ἔφτα κατηγορίες... «Τῆς πρώτης κατηγορίας ἡ προίκα: Τζουρούκικα ἀσπρα 180.000. Τῆς δευτέρας ἀσπρα 150.000... Καὶ τῆς ἑβδόμης ἀσπρα 20.000....».

Μεταγενέστερα, ποὺ οἱ καιροὶ ἀκριβαιναν, στὰ 1845, κοντὰ στὰ μετρητὰ τῆς προίκας, ἐμπαιναν ὑποχρεωτικά:

«...“Ἐνα στρῶμα, ἔνας σελτές, δύο παπλώματα, δύο μαξιλάρες, μιὰ γιάμπολη, κι ἔνα σιεπέτι (ἢ μιὰ κασσέλα)...». Τάλλα, τὰ «συνεπακόλουθα», ποὺ λένε, ἦταν προαιρετικά...

«Τέσσερα ποκάμισα τῆς νύφης καλά.

Τέσσερα ποκάμισα βασταξάρικα. "Ενα
βρακοποκάμισο του γαμπρού και μιά
φουστανέλλα, ένα βρακοποκάμισο του
νούνου. "Ενα ποκάμισο της πεθερᾶς...
Δυὸς μαντήλια της νύφης. "Ενα ζευγάρι
κορδέλλια της νύφης. "Εξη ζευγάρια
τζεράπια. Μιά σαλταμάρκα της νύφης...
"Ενα τουμάνι... "Ενα άντερογιλεκόπου-
λο...».

Τὰ κορίτσια ἀρραβωνιάζονταν μόλις
εκλειναν τὰ ἐννιά τους χρόνια. Κι ίσαμε ποὺ
νὰ παντρεφτοῦν κλείνονταν στὰ σπίτια. Μὲ
τὰ κεντήματα. Τὸν ἀργαλειό. Τὶς δουλειές
τοῦ σπιτοῦ. Καμμιὰ φορά, τοὺς Βίους τῶν
Ἀγίων. Τὰ θάματα. Τὰ λείψανα. Καὶ δὲν
ἔβγαιναν παρὰ γιὰ νὰ κοινωνήσουν τὰ χα-
ράματα, μὲ τὴν πρώτη καμπάνα τῆς ἐκκλη-
σίας. Ἡ παντρειὰ τὰ «ξεσκλάβωνε», ὅπως ἔ-
λεγαν. Καὶ τὰ χεραφετοῦσεν.

Μπῆκε ἔτσι στὸ συναγωνισμὸς ὁ Γκόγκος,
ἀλλά, σ' ἀπρόσφορη ὥρα. «Στῆς ἀκρίβειας
τὸν καιρό», ποὺ λένε. Χτύπησε πόρτες ἡ
κυρὰ Πανάγιω στὸ χωριό, ἀλλὰ δὲ βρήκε
ἀνταπόκριση. Πλήρωσε καὶ τὴν Κώτσαινα νὰ
βοηθήσῃ... Πῶς ὅμως νὰ βοηθήσῃ κι αὐτὴ ἡ
καημένη, ἀφοῦ τόχων «μόλογο» στὸ χωριό,
πῶς ὁ Γκόγκος ἦταν «δεμένος»;... «Δεμέ-
νος»: Τούτ' ἡ ἔγνοια κατάτρωγε κεῖνα τὰ
χρόνια τὴν κλειστὴ κοινωνία καὶ βάραινε, σὰ
μαύρος ἵσκιος, τὴν προγαμιαία ἀτμόσφαιρα..
μὲ τὸν αἰνιγματισμό της καὶ τὴ συχνότητά
της. Καλύτερα ὅτι δήποτε ἄλλο. (Γιὰ ὅλα,
στὰ κρυφά, γίνονταν ύποχωρήσεις. Γιαυτὸ ὅ-
μως;).

«Ἄικοῦς ἔκει, σκέφτονταν τὰ κορίτσια, νὰ
περιμένης πῶς καὶ πῶς καὶ νὰ σοῦ τύχῃ
κάνας τέτοιος;... Χαλασιά μου...».

— Δὲ στὰ λέγαμε μεῖς κυρὰ Πανάγιω.
Πήρες στὸ λαιμό σου καὶ τὸ παιδί.

— Κυττάξτε τὴ δουλειά σας ἐσεῖς...

— Ναί, ἀλλὰ ὁ Μουχτάρης θ' ἀπομείνη
ρέστος...

— Καὶ τί σᾶς νοιάζῃ ἐσᾶς, μωρέ;

— Νάχουμε Μουχτάρη, δίχως μουχτάρινα,
θὰ βγάλη κακὸ ὄνομα τὸ χωριό...

..·Ἡ κυρὰ Πανάγιω ἔπεφτε σὲ βαρειὰ συλ-
λογή.

— Λέτε νά...

— Τί νὰ ποῦμε μεῖς κυρὰ Πανάγιω; Δὲ
βλέπεις πὼς ὁ Γκόγκος εἶναι κομποδεμένος.
Καὶ δὲν τὸν πιάνει μήτε Ἰλιάτσι, μήτε τὸ
τρεπάρι τῆς Πεντηκοστῆς, ποὺ λέει:

...«Λύει τὰ δεσμὰ καὶ δροσίζει τὴ φλόγα..»

— Καὶ γὰρ τί τούκανα...; "Ας πήγαινε κι
αὐτὸς ἔκει, ποὺ πήγαιναν κι οἱ ἄλλοι. Σάμ-
πως ἥμουν ἀπὸ κοντὰ νὰ ξέρω...

...Τότε ἦταν ποὺ ἡ κυρία Πανάγιω ἀφησε
τόν... πληθυντικὸ κι ἔλεγε:

— "Οταν ἥμουν πρόεδρος:...

..·Ωστόσο βρέθηκε καὶ γιὰ τὸ Γκόγκο
νύφη, στὴν Κορτίνιστα, νομίζω. Κι ἔγινε αὐ-
τὸ ποὺ λέει ὁ λόγος: «Υπάρχουν καὶ γιὰ
τοὺς σαλιάρηδες, μιξιάρες».

— «Τόπαν, τόπαν μὲ τὰ κακαρίσματα κι
οἱ κότες». "Ελεγε, ἀσυγκράτητη ἡ κυρὰ Πα-
νάγιω, μ' ἔνα αἴσθημα ἀπαγγίστρωσης... Ε-
πιμένοντας, στοὺς καλοὺς οἰωνισμοὺς τοῦ
γάμου...

— Τόπαν, τόπαν... ἐπαναλάμβανε, ἡ Βαν-
θία, σὰν ἀχός...

Χαμογέλαγε, ἀφωνος, σὰ Κεσλάραγας
στὴν ἄκρη ὁ Γκόγκος...

Κι ὅλοι μαζὶ ὀρκίζονταν στ' ὄνομα τῆς
Κώτσαινας, ποὺ ἔναντι μιᾶς ντούπιας Τούρ-
κικης, «πήρε ἀπάνω της», ὅλη τὴν ἐπιχεί-
ρηση...

...Στὴν ἀρχή, πότισε τὸ Γκόγκο μ' ἀγγε-
λικὴ καὶ μὲ γελόχορτο, γιὰ νὰ τοῦ φύγη ἡ
μελαγχολία. "Επειτα τὸν πέρασε καμμιὰ
βδομάδα μὲ γαλατσίδα καὶ μὲ λειρὶ ἀπὸ κό-
κορα, γιὰ νὰ ξυπνήσουν τὰ αἷματα. Κι ὅταν
εἶδε ἀπὸ τὸ γυάλισμα τῶν ματιῶν καὶ τὰ
σφιξίματα τοῦ χεριοῦ, πῶς ὁ Γκόγκος ξε-
θαρεύονταν... (Ήρθε ὥρα, ποὺ κι αὐτή, γριὰ
γυναῖκα, καθὼς ἔλεγε, κιότεψε μὲ τὸν Γκό-
γκο) τὸν ἔστρωσε στὸ βούτυρο, τὸ μέλι καὶ
τὰ καρύδια... Τελικὰ μιὰ βδομάδα, πρίν τὸ
γάμο, ἀπλωσε τὴν Κομπογιαννίτικη φυλλάδα
καὶ πάσαρε στὴν κυρὰ Πανάγιω τὴ συνταγὴ
τῆς ἔσχατης ὥρας, σὰν ἔνα εῖδος ντεμπαράζ.

«..·Οτα τὸν ἔβγαζεις ἀπὸ τὴν κοπάνα, νὰ
τὸν ἀλλάξης καὶ νὰ τοῦ βάλης ἔνα πο-
ικάμισο γαλάζιο καὶ νὰ πάρης ξύδι ἀ-
ψί, δράμια ἑφτακόσια, οὔτε παραπάνω
οὔτε παρακάτω... Καὶ νὰ πάρης ἔννεα
αὐγὰ ἀπὸ μαύρη κόττα.., νὰ τὰ σμί-
ξης μὲ τὸ ξύδι νὰ γίνουν ἔνα καὶ νὰ

ΒΟΥΡΜΠΙΑΝΗ

Τοῦ κ. Α. ΕΥΘΥΜΙΟΥ

Προτοῦ δὲ Μουσταφᾶ Πασιᾶς τῶν Ἰωαννίνων λάβη στὰ χέρια του τὰ πλαστὰ συκοφαντικὰ γράμματα ποὺ ἐνοχοποιοῦσαν τὸν Κώστα ἥταν φίλος του καὶ φίλος τοῦ γυιοῦ του Νικολάκη, στὸν δποῖο μάλιστα εἶχε δώσει καὶ τὰ δυὸ ἀκόλουθα μπουγιουρντιά:

1) «Ἡμεῖς Βεζύρο Μουσταφᾶ Πασᾶς κ.τ.λ. Φαζηλετλοῦ (ἐνάρετε) Χακίμ ἐφέντη, Καπουτζήμπαση Μουσταφάαγα Μουσελίμη Κόνιτζας.

Μετὰ τὸν χαιρετισμόν μου σᾶς φανερόνομεν δτι ὁ Νικολάκης υἱὸς τοῦ Κώστα Γραμματικοῦ Βουρμπιανίτου ἔρχεται αὐτοῦ διὰ νὰ ἡσυχάσῃ καὶ καθίσῃ εἰς τὸ σπῆτι του καταγινόμενος εἰς τὸ ἔργον του καὶ εἰς τὴν βιομηχανίαν του προστάζομεν λοιπὸν διὰ νὰ μὴν ἥθελε δουκουντισθῆ (ἐνοχληθῆ) ἀπὸ κανένα εἰς τὸ παραμικρόν· ἀκόμη καὶ τὸ χάνι δποῦ ἔχει αὐτοῦ φτιασμένον θέλετε προσέχει διὰ νὰ μὴ λάβη τὴν παραμικρὰν πείραξιν καὶ ἐνόχλησιν ἀπὸ κανένα καὶ νὰ εἶναι ἐλεύθερον ἀπὸ κονάκι (ἐπίταξιν) καὶ ἀπὸ κάθε ἄλλο τί· διότι ριζὰν δὲν ἔχομεν ἐξ ἀπαντος ἐπὶ τούτῳ ἐδώκαμεν εἰς χείρας τοῦ εἰρημένου Νικολάκη τὸ παρόν μας Μπουγιουρδίον. Τοιουτορόπως δφείλει

νὰ γείνη καὶ ὅχι ἄλλεως. Ἐξ ἀποφάσεως καὶ ὑγιαίνοιτε.

1838 15 Φεβρουαρίου 'Ιωάννινα». (Η.Χ. 1929).

2) «Ἡμεῖς Βεζύρος Μουσταφᾶ Πασᾶς κ.τ.λ. Ἐπειδὴ ὁ κώστας γραμματικὸς Βουρμπιανίτης πρὸ χρόνων εἶχε ζημιωθεῖ ἀπὸ Κολονιάτας καὶ Καραμουρατάτες καὶ ἔπειτα μὲ τὸ μαριφέτι τοῦ Μεχκεμὲ (διὰ δικαστικῆς ἀγωγῆς) τοὺς ἔκαμε δαβάν, ἐλαβε μερικὴν ἀποζημίωσιν ἀπὸ δσα οἱ ἴδιοι ἐμαρτύρησαν ἐκρισολογήθησαν κατὰ τὸ σενέτι ποὺ εὑρίσκεται εἰς χείρας τοῦ υἱοῦ του Νικολάκη διὰ τοῦτο μὲ τὸ παρόν μας Μπουγιουρδίον προστάζομεν δπως οἱ οηθέντες Κολονιάτες καὶ Καραμουρατάτες ἀν μετὰ τὸν θάνατον τοῦ Κώστα θελήσουν νὰ δαβίσουν τὸν υἱόν του ἥ νὰ τὸν ἐνοχλήσουν εἰς τὸ παραμικρὸν νὰ ἀποβάλλωνται οἱ τοιοῦτοι καὶ νὰ μὴν εἰσακούωνται εἰς τὸ παραμικρὸν καθὼς καὶ κάθε ἄλλως δποῦ θελήσῃ διὰ ὑποθέσεις τοῦ πατρός του νὰ δαβίσῃ (ἐνάγη) τὸν υἱόν του Νικολάκην. Ἐπὶ τούτῳ δίδομεν εἰς χείρας τοῦ εἰρημένου Νικολάκη τὸ παρόν μπουγιουρδίον διὰ νὰ γίνεται τοιουτορόπως ὅχι δὲ ἄλλεως. Ἐξ ἀποφάσεως.

1838 15 Φεβρουαρίου 'Ιωάννινα».

μουσκέψης τὸ γαλάζιο ποκάμισο καὶ νὰ τὸ βάλης ἀπάνω του νὰ τὸ φορέσῃ, βρεμένο μὲ τ' αύγα καὶ μὲ τὸ ξύδι ὥρες 24 καὶ νὰ τὸν φυλάξης καλά, νὰ μὴν τὸν ἀφῆσης μονάχο... Καὶ τότες θὰ τὸ βγάλης καὶ νὰ τὸν πλύνης... Εἶναι καλό. Βγαίνει τὸ κακὸ καὶ λύνεται...».

'Ωστόσο καὶ στὸ γάμο ἥ κυρὰ Πανάγιω, λίγο πρὶν «ἀποσυρθῆ» ἀργὰ τὸ βράδυ ὁ Γκόγκος, μὲ τὴ νύφη, γιὰ καλὸ καὶ γιὰ κακό, τοῦδωσε κι ἔνα ψαλλίδι. «Νὰ κόψη», δπως ἔλεγαν, «τὸν κόμπο»...

Ποῖο δμως τὸ ὄφελος; Ἡ φιλία καὶ προστασία μετατράπηκε σὲ φοβερὴ ἔχθρα χάρις σὲ μιὰ πλαστογραφία. Δὲν πέρασε μήνας καὶ ὁ πατέρας τοῦ Νικολάκη ἀποκεφαλίστηκε μὲ τὸν πιὸ βάναυσο τρόπο· ἥ ἐκδίκηση τῶν Τζιοτζαίων εἶχε συντελεσθῆ. Θυμᾶμαι πὼς ὁ δάσκαλός μας ὁ ἀείμνηστος Ρεμπέλης διηγόταν δτι τὴν ὥρα ποὺ ὁ Κιοσσὲ 'Αχμὲτ Πασιᾶς ἐλαβε τὰ πλαστὰ γράμματα ἥταν μεθυσμένος καὶ διέταξε ἀμέσως τὸν ἀποκεφαλισμὸ τοῦ

Κώστα. Τὴν ἄλλη ἡμέρα ὅμως ὅταν ξεμέθυσε ἔλεγε, «'Α! ντερντιλῆ (καιμένε) Κώστα... Ὁ ὑπηρέτης του Γεώργιος Γκοντότης ἔξετέλεσε τὰ τελευταῖα πρὸς τὸν ἀφεντικό του καθήκοντα, καὶ ἀσφαλῶς θὰ τὸν ἔθαψε καὶ μὲ παπᾶ, τὸ ἀκέφαλο σῶμα του ἐννοεῖται γιατὶ τὸ κεφάλι του στάλθηκε — ὃν εἶναι ἀκριβῆς ἢ πληροφορία τοῦ 'Αραβαντινοῦ — στὸ Μουσταφᾶ Πασιᾶ στὰ Γιάννενα.

Μπορεῖ νὰ μὴν ὑπῆρξε ὁ Γραμματικὸς ὁ σωστὸς καὶ τέλειος τύπος τοῦ ἀνθρώπου καὶ τοῦ πατριώτου, ἀλλὰ ὁ τραγικός του θάνατος μᾶς συγκινεῖ.

Δὲν μποροῦμε ὅμως νὰ καταδικάσουμε ἀπόλυτα καὶ τὸν μικροανεψιό του Χαράλαμπο τὸν κυριώτερο ἥθικὸ αὐτουργὸ τῆς δολοφονίας του. Τὸν ἐφυλάκωσε ὁ Κώστας συκοφαντικά, μὲ τὸ ἴδιο ὅπλο ἀντεπετέθηκε κι' αὐτός μὲ μόνη τὴν διαφορὰ δτὶ τὸ ἀποτέλεσμα τῆς ἀντεπιθέσεώς του ὑπῆρξε — ἵσως καὶ χωρὶς νὰ τὸ προβλέψῃ — θανατηφόρο.

Καὶ ἔτσι ὁ Κώστας Γραμματικός, ἡ μεγαλύτερη ἀσφαλῶς ἰστορικὴ μορφὴ τῆς Βούρμπιανης κατὰ τὴν ἐποχὴ ἐκείνη ἔξελιπε ἀπὸ τὴν ζωή.

Τὰ μίση τὰ πάθη καὶ τὰ ἀλληλοφαγώματα ὅμως συνεχίστηκαν καὶ μετὰ τὸν θάνατό του.

Δὲν πέρασαν πολλὰ χρόνια, καὶ ὁ Χαράλαμπος Παπαρίζος, μετανοιωμένος ἵσως, συμφιλιώθηκε ξανὰ μὲ τὸν θεῖο του τὸ Νικολάκη καὶ ἐστράφηκε ἐναντίον τῶν Τζιοτζιαίων ὅπως θὰ ἴδοιμε σὲ ἄλλο κεφάλαιο τῆς ἰστορίας τῆς Βούρμπιανης. Ἀλλὰ καὶ πάλι ξαναστράφηκε ἐναντίον τοῦ Νικολάκη, καὶ πάλι τὰ ξανάφτιαξαν καὶ ἐστράφησαν κατὰ τῶν Τζιοτζιαίων, ὅσπου στὸ τέλος συμπεθέριασαν μὲ αὐτοὺς — ἡ ἀνεψιὰ τοῦ Χαράλαμπου ἡ Μαρούσιω Δ. Παπαρίζου παντρεύτηκε μὲ τὸν Ξενοφώνη Ζ. Τζιότζιο — καὶ συμφιλιώθηκαν καὶ ἔπαιψε ἡ βεντέτα. Ἐπὶ τῇ εὐκαιρίᾳ δὲ ἀξίζει νὰ ἀναφέρωμε καὶ τὸ παρακάτω ἰστορικὸ ἀνέκδοτο σχετικὰ μὲ αὐτὸν τὸ γάμο ὁ δποῖος ἔγινε εἴκοσι περίπου χρόνια ἀργότερα ἀπὸ τὴν ἐποχὴ ποὺ ἰστοροῦμε. Ὅταν ἦρθε τὸ συμπεθερικὸ καὶ πῆρε τὴν νύφη τὰ κατάφεραν μὲ τρόπο

καὶ ἔβαλαν τὸν Χαράλαμπο νὰ τὴν κρατήσῃ καὶ νὰ τὴν ὀδηγήσῃ στὴν ἐκκλησία γιὰ νὰ γίνουν τὰ στέφανα. Καὶ πραγματικὰ σὴ συνόδεψε, καὶ γιὰ πρώτη ἵσως φορὰ μπῆκαν οἱ Ντουμαράδες στὸν Ἀγιάννη — γιατὶ ἐκκλησιαζόταν πάντα στὸν Ἀϊπόστολο — καὶ ἔγινε ἡ στέψη. Κατόπι ὁ Χαράλαμπος σὰν τὴν ἔβγαλε ἀπὸ τὴν ἐκκλησία δοκίμασε νὰ φύγῃ. Τὸ ἔξυπνο θηλυκὸ ὅμως ποὺ ἦταν δασκαλεμένο ἀρχισε νὰ τὸν σιγοπαρακαλῇ. «'Ελ' ἀφέντη γιατὶ δὲν ἔχω κανέναν ἄλλο νὰ μὲ πάη, ἔλ' ἀφέντη». Καὶ τὸν κατάφερε καὶ τὸν ἔφτασε χωρὶς νὰ τὸ καταλάβῃ μέχρι τὴν Τζιοτζιαίκη πόρτα. Καὶ τότε ὁ περήφανος καὶ αὐταρχικὸς κοτζάμπασης ἀναφώνησε.

— "Ἄχ! τὸ θηλυκὸ τοῦ κερατᾶ! μ' ἔφερε μὲ στοῦ δχτροῦ τὴν πόρτα..."

Δὲν ἐπεχείρησε ὅμως τώρα νὰ φύγη, καταλάβαινε ὅτι θὰ γελοιοποιοῦνταν. Βάδισε λοιπὸν ὀλόθρος καὶ περήφανος καὶ μπῆκε μέσα στὴν αὐλὴ ὅπου τὸν περίμενε ὁ πάτερ φαμίλιας τῶν Τζιοτζιαίων ὁ πρωτοσυμπέθερός του Κωτούλας ὁ γυιὸς τοῦ ἀπὸ χρόνια τώρα πεθαμένου Μήτση Παπαγιάννη. Σὰν λίγο νεώτερος ἐκεῖνος τοῦ μίλησε πρῶτος.

— Συμπέθερε καλωσόρισες, νὰ μᾶς ζήσουν.

— Καλῶς σὲ βρῆκα συμπέθερε, νὰ μᾶς προκόψουν, ἀπάντησε ὁ Χαράλαμπος· καὶ ἀγκαλιάστηκαν καὶ φιλήθηκαν...

Ἄλλὰ ἀς ξαναγυρίσωμε στὰ 1838 στὴν ἐποχὴ ποὺ ἰστοροῦμε.

Κατὰ τὸν Μάρτιο σφαγιάστηκε ὁ Κώστας Γραμματικός, στὶς 31 Ιουλίου τοῦ 1818 βλέπομε τὸν ἀναπληρωτὴ τοῦ Πασιᾶ τῶν Ιωαννίνων τὸν Κεχαγιάμπεη νὰ ἐκδηλώνῃ συμπάθεια πρὸς τὸ γυιό του τὸ Νικολάκη καὶ νὰ τὸν ἐφοδιάζῃ μὲ τὸ ἀκόλουθο ἔγγραφο. (Η. Χ. ἔτους 1938 σελ. 68):

«'Ο Μεχμέτ Πασᾶς.

Ο Κεχαγιάμπεης 'Ετλού Βιλαετὰν Βεζύρι Μουτεσαρίφ Τεπιδέν.

Πρὸς ἐσᾶς Προεστῶτες καὶ ἐπίλοιποι ραγιᾶδες τῶν χωρίων 'Ιζβιρον Σταρίτζα(νη) καὶ Ζέρμα τοῦ Κονίτζης καὶ λοιπὰ δύοματα ὅσα χρεωστῆτε γρόσια τοῦ χαήρ Δοατζῆ (συμπαθοῦς) τοῦ Ἀφθέντου μας καὶ ἀγαπητοῦ μας Νικολάκη

‘Ο πατήρ Παΐσιος ὁ φιλοδεῖτης ἢ Στομιώτης

Τοῦ κ. Β. ΝΙΚΟΠΟΤΛΟΥ

§ 11. ΤΟ ΜΟΝΑΣΤΗΡΙ ΤΟΥ ΣΤΟΜΙΟΥ ΚΑΙ Ο ΠΑΤΗΡ ΠΑΪΣΙΟΣ

Τὸ Μοναστήρι τοῦ Στομίου βρίσκεται κανὰ - δυὸς ώρες ποδαρόδρομο ὅξω απ' τὴν πολιτειούλα τῆς Κόνιτσας, ἀνάμεσα στὴ θεόσχιστη χαράδρα τοῦ Ἀώου, τὸ Στόμιο, πάνω στὰ μυτερὰ καὶ κοφτερὰ βράχια τοῦ Καταφιλιοῦ. Ἰστορία, θρύλος, παραμύθια συμπλέκονται στὴν ἴδρυση τοῦ λαμπροῦ ἐτούτου βυζαντινοῦ κτίσματος, ἡ δὲ λατρεία τῶν ἀπλῶν ἀνθρώπων εἶναι ἀποτυπωμένη στὶς εἰκόνες του, τὰ καντήλια, τὰ μανουάλια, τὰ στασίδια, καὶ ὅξω στὰ δομάτια, τοὺς ξενῶνες τοῦ Μοναστηρίου. Ἡ Παναγία τοῦ Στομίου εἶναι ἡ καλὴ Παναγία τῶν Κονιτσιωτῶν, τὸ δὲ μοναστήρι της, τὸ παιδικὸ δῆνειρο τοῦ πατέρα Παΐσιου. Αὐτὸ τὸ δῆνειρο, νὰ μονάσῃ κάποτε στὸ Στόμιο, γίνεται τώρα πραγματικότητα. Τὸ 1958, ὅπως γράψαμε καὶ παρὰ πάνω, ὁ πατήρ Παΐσιος ἔρχεται στὸ Μοναστήρι τοῦ Στομίου «στὸ περιβολάκι καὶ ἀμπελάκι τῆς Παναγίας», ὅπως ὁ ἴδιος τὸ δονομάζει χαρακτηριστικὰ σὲ ἔνα ἀπ' τὰ χειρόγραφά του. Ἐπ' τὴν ἄλλη κι δλας μέρα ἀρχίζει τὸ μεγάλο ἔργο: Ἡ πνευματικὴ ἀσκηση συνταιριασμένη μὲ ἀσταμάτητη ἔργασία στὸ μοναστήρι! Δὲν ἀργησε

πολὺ γιὰ ν' ἀλλάξουν δλα ἐδῶ ἀπάνω στὴν βαθειὰ χαραμάδα τῶν δύο βουνῶν τῆς Τύμφης καὶ τοῦ Λάζαρου. Ἐπ' τὴ μπούκα κι δλας τοῦ Στόμιου, λίγο παρέκει ἀπ' τὴν μεγάλη πέτρινη γέφυρα τοῦ Ἀώου, βλέπεις κι δλας τὴ μεγάλη ἀλλαγή. Ἐνας μεγάλος Σταυρὸς καὶ λίγο πιὸ κεῖ μιὰ μεγάλη πινακίδα: «πρὸς ἵεραν Μονὴν Στομίου». Πολὺ πιὸ πάνω ἄλλος ξύλινος Σταυρός, πιὸ πάνω ἄλλος... κι ἄλλος... καὶ «ἐπλήσθη ἡ γῆ τῆς δόξης σου, Κύριε! Στὸν Ἀσπρόλακκο πάλι σταυρὸς καὶ στὴν ἀκρη τῆς μεγάλης στροφῆς, πέρα ἀπ' τὸ ρέμα μιὰ μεγάλη πινακίδα μὲ ὅμορφη βυζαντινὴ γραφὴ μὲ δυὸ ἀντιθέτων κατευθύνσεων τόξα: «πρὸς Ἀῶν οἱ δυσεβεῖς καὶ παράνομοι, πρὸς ναὸν τοῦ Ἀγίου Σου, οἱ εὔσεβεῖς καὶ φιλόθεοι, Κύριε!». Στὸ σημεῖο αὐτὸ τῆς διαδρομῆς πρὸς τὸ Μοναστήρι ἐπρέπε νὰ πάρης θέση πάνω στὸ φοβερὸ ἔρωτημα: εἶσαι ἄξιος νὰ συνεχίσης τ' ἀνηφόροι γιὰ τὴν Παναγιά; Ἐν ναί, Ἐκείνη σὲ περιμένει. Νὰ ὁ καλόγερός της κάθεται στὴν πόρτα, σὰν ἄλλος φύλακας ἄγγελος μὲ τὴν «πυρίνην ρουμφαίαν» στὸ χέρι! Ἄγιος ὁ τόπος, κι δποιος πάρει τὴν ἀπόφαση νὰ τὸν πλησιάσῃ πρέπει νὰ εἶναι προετοιμασμένος ψυχικά! Ἐλλοιῶς... πρὸς Ἀῶν οἱ δυσεβεῖς καὶ παράνομοι!

Ἐδῶ ἐπάνω δλα εἶναι γεμᾶτα ἀπ' τὴν φροντίδα τοῦ ἀγίου ἀνδρός! Ἡ δουλειὰ ἔχει ἀρχίσει. Εὔσεβεῖς χριστιανοὶ Κονιτιώτες δίνουν τὸν ὀβολόν τους διὰ τὸν ἐμπλούτισμὸν τοῦ μοναστηρίου καὶ δίνουν μὲ ἀπλοχεριὰ γιατὶ ἔχουν ἐμπιστοσύνη στὸν ἐπιστάτη τοῦ... ἀμπελῶνος στὸν πατέρα Παΐσιο. Κτίζονται νέοι ξενῶνες, ἐπισκευάζεται τὸ δάπεδο τοῦ ναοῦ, κατασκευάζονται ἀπ' τὰ χέρια τοῦ ἀγίου μοναχοῦ στασίδια βυζαντινῆς τεχνοτροπίας, πατώματα, ταβάνια, πόρτες στοὺς ξενῶνες κ.ά. Ἀργότερα χτίζεται ἔνα μικρὸ κελλὶ μὲ ἀπαγορευμένη τὴν εἴσοδο στοὺς πάντας. Εἰ-

Κώνστα Γραμματικοῦ μὲ διμολογίαν σας. “Αμα σᾶς ἐμφανισθῆ ἡ παροῦσα μας προσταγὴ χωρὶς τὴν παραμικρὰν ἀργηταν καὶ μουχαλιφέτι (τέχνασμα) νὰ πληρόσετε τὰ δσα γρόσια τοῦ χρεωστεῖτε δτι καὶ αὐτὸς ἔχει νὰ πληρώσῃ εἰς τοὺς χρεῶστας του, δθεν νὰ μὴν κάμετε ἀλλέως δτι ριτζᾶν δὲν ἔχομεν καὶ ἔχετε νὰ ἀποκριθῆτε τὰ δσα γρόσια μὲ ζημιάν σας καὶ διὰ τοῦτο προλάβετε νὰ τοῦ τὰ πληρόσετε προτήτερα· διότι ἀν ἀμελήσετε χωρὶς ἄλλο θέλει σᾶς σταλῆ ἀφθεντικὸς Μπουμπασίρης (κλητήρ) καὶ θὰ ζημιωθῆτε ἐξ ἀποφάσεως.

1838, τῇ 31 Ιουλίου Ιωάννινα».

Πράγματα παράδοξα καὶ ἀνεξήγητα...

Τὰ πρὸ ἑκατονταετίας

(Ἐφημερὶς Ἰωάννινα—Γιάνγια, ἀρ. 137/7.2.1972)

ΔΗΛΟΠΟΙΗΣΙΣ

6.3.1872

Ἡ Τποδιοίκησις Κονίτσης δηλοποιεῖ
ὅτι συνεπεία αἰτήσεως τοῦ Κωνσταντίνου
Σούρλα ἐκ Προσόγιαννης ἔξέθηκεν εἰς
Δημοπρασίαν πωλήσεως δύο κήπους, μίαν
βρύσιν, μίαν ἄμπελον ἐκ στρεμμάτων τεσ-
σάρων καὶ δύω αὐλακίων, καὶ δίω οἰκίας

τὰς δοπίας οἱ ἐκ Κονίτσης Σπῦρος καὶ
Πέτρος Βέργου εἶχον ὑποθηκεύσει εἰς
τὸν ρηθέντα Κωνσταντῖνον Σούρλαν ἀ-
πέναντι λιόντινον ὀθωμανικῶν 152 ἀς ἐδανεί-
σθησαν παρ' αὐτοῦ. Ἐπειδὴ τελευταῖος
πλειοδότης ἐπαρουσιάσθη ὁ Κύρκος Σούρ-
λας κάτοικος τοῦ αὐτοῦ χωρίου, δστις
προσήνεγκεν ἔβδομήκοντα λίόας ὀθωμα-
νικάς, καὶ ἐπειδὴ μετὰ 45 ἡμέρας ἀπὸ τὴν

ναι τὰ δεύτερα «ἄγια τῶν Ἀγίων» σὲ
τοῦτον τὸν τόπο! Στὸ ὑπόγειο τοῦ πρώ-
του ξενῶνος, ἀριστερὰ καθὼς μπαίνομε
στὸ προαύλιο τοῦ μοναστηριοῦ, ὑπάρχει
τὸ ἐργαστήρι τοῦ καλόγερου. Ἐνα πλῆ-
ρες ξυλουργεῖο μ' ὅλα τ' ἀπαραίτητα
σύνεργα. Τὰ ράφια του εἶναι γεμάτα ἀ-
πὸ ξυλουργήματα, σπανίας τέχνης, βγαλ-
μένη ἀπ' τὴν μυστηριακὴν καλλιτεχνικὴν
διάθεση τοῦ μοναχοῦ! Τὰ ἔχει γιὰ νὰ τὰ
διαθέσῃ στὴν ἐμποροπανήγυρι — τὸ πα-
ξαρόπουλο — γιὰ νὰ ἔξικονομήσῃ χρή-
ματα γιὰ τὸν παρὰ πέρα ἐμπλουτισμὸν τοῦ
μοναστηριοῦ!

Τὸ Στόμιον μεταβάλλεται ἀληθινὰ σὲ
μικρογραφία τοῦ Ἀγ. Ὁρους! Σημασία
δὲν ἔχει δ ἀριθμὸς τῶν καλογέρων ἢ τῶν
μοναστηριῶν, κάτι ἄλλο εἶναι ἐκεῖνο ποὺ
μετέβαλε τὸ Καταφίλι σὲ Ὁρος ἄγιον, δ
πατὴρ Παΐσιος μὲ τὴν ζωὴν του! Ὄλοι
τώρα ἔχουν νὰ λένε γι' αὐτόν! Ὄλοι
γνωρίσαμε τὴν φιλοξενία του· ἥμουν τό-
τε πρωτοετὴς φοιτητής. Μοῦ διηγήθηκε
θαύματα τῆς Γλυκοφιλούσας τοῦ Φιλο-
Θέου! Τὸν ἔθαύμασα καὶ ἔσκυψα νὰ φι-
λήσω τὸ χέρι του. Αὐτὸς κατάφερε νὰ
κατεβάσῃ σὲ τοῦτο τὸ τόπο τὸν Θεὸν καὶ
τοὺς ἀγγέλους του καὶ νὰ κατοικήσουν
μαζί! Παντοῦ ἐπιγραφὲς γραμμένες μὲ τὸ
χέρι του, ποὺ συμβούλευαν δλους ἐμᾶς ποὺ
ἔρχόμασταν ἀπ' τὸν κόσμο, νὰ προσέχω-
με ἴδιαίτερα τὴν συμπεριφορά μας, γιατὶ
γύρω μας εὑρίσκεται Αὐτὸς δ Θεός!

Δεξιὰ καὶ ἀριστερὰ τῆς εἰσόδου τοῦ

ναοῦ δυὸς κορνιζαρισμένες ἐντολὲς γραμ-
μένες ἀπ' τὸ χέρι του: Στὴν ἀριστερὴν
ἀναγράφονται οἱ ὑποχρεώσεις τῶν γυναι-
κῶν ποὺ ἔρχονται νὰ προσκυνήσουν τὴν
Παναγιά, στὴ δεξιά, οἱ ὑποχρεώσεις τῶν
ἀνδρῶν. Στοὺς δρόμους, στὰ χαριάτια,
στοὺς ἔξωστες καὶ μέσα στὰ δωμάτια
συμβουλὲς καὶ ἀγιογραφικὰ καὶ πατερικὰ
χωρία μὲ προτίμηση τοῦ Μ. Βασιλείου
τοῦ Καππαδοκέως!

Ο πατὴρ Παΐσιος εἶναι πιὰ δεμένος
μὲ τὸ μοναστήρι του καὶ γιὰ νὰ κατα-
στήσῃ μονιμώτερον τὸν δεσμόν του μὲ τὴν
μονὴν τῆς ἐγκαταβιώσεώς του ἀνοίγει
μόνος του, κατὰ τὴν μοναχικὴν συνή-
θειαν, τὸν τάφον του, λίγο παρέκει ἀπ'
τὸ Καταφίλι πάνω σ' ἓνα μικρὸ λοφίσκο!
Ἐνας πρόχειρος ξύλινος Σταυρὸς καὶ ἔ-
νας δχι πολὺ βαθὺς λάκκος σημαδεύονταν
τὴν μυστικὴν εἰσόδο τοῦ ἀληθινοῦ ἀνθρώ-
που στὴν Ἀθανασία!...

Καὶ ὅμως δ Θεός, ἢ γιὰ νάμαστε πιὸ
ἀκριβεῖς, οἱ ἀνθρωποι, δὲν συμφωνοῦσαν
μὲ τὸν ἀγνὸν πόθον τοῦ ἀγίου ἀνδρός.
Ἐτσι ἡ κακία τοῦ κόσμου, ποὺ ἀντιμάχε-
ται πάντοτε τὸν ἀνθρωπό ποὺ προτίμησε
τὸν μονήρη βίον, ἔφερε ἀνέλπιστα καὶ δχι
εὐχάριστα ἀποτελέσματα. Ο πατὴρ
Παΐσιος δ Στομιώτης δὲν ἦταν μελλούμε-
νο νὰ παραμείνῃ (έσαεί) στὸ «περιβολάκι
καὶ ἄμπελάκι τῆς Παναγιᾶς», στὸ μονα-
στήρι τοῦ Στομίου. Γι ἄλλη μιὰ φορά,
βρίσκει καὶ στὸν καιρό μας ἐφαρμογὴ ἡ
σωστὴ πέρα ώς πέρα κονθέντα «οὐδεὶς
προφήτης δεκτὸς ἐν τῇ ἑαυτοῦ πατρίδι»!

Τέταρτη ημέρα

— Τὴν 28.2.72 ἐπεσκέφθη ἐπισήμως τὴν Κόνιτσαν ὁ νέος Ὑφυπουργὸς Περιφερειακὸς Διοικητὴς Ἡπείρου κ. Πέτρος Κωτσέλης συνοδευόμενος ὑπὸ τοῦ Νομάρχου κ. Κ. Λιοτοπούλου, ὑπὸ τοῦ Συμβούλου τῆς Συμβουλευτικῆς Ἐπιτροπῆς κ. Ἀχ. Φλούδα, καὶ ὑπὸ διαφόρων προϊσταμένων τῶν ικατικῶν ὑπηρεσιῶν Ἰωαννίνων. Αἱ ἀρχαὶ καὶ ὁ λαὸς τῆς Κονίτσης τοῦ ἐπεφύλαξαν θερμὴν ὑποδοχήν.

— Ἐπεσκέφθη διάφορα μέρη καὶ τελικῶς εἰς τὴν Πνευματικὴν Στέγην, προήδρευσεν συσκέψεως τῶν τοπικῶν ἀριχῶν καὶ παραγόντων, καὶ ἔξήτασε διάφορα κτήματα τῆς Κονίτσης τὰ ὅποια τοῦ ἀνέπτυξαν ὁ Δῆμαρχος καὶ ἄλλοι ἀρμόδιοι.

Συγκεκριμένως δὲ τὰ ἔξης:

Τὸ ζήτημα ἀνεγέρσεως Γυμνασιακοῦ Οἴκο-

ἵμερομηνίαν τῆς παρούσης, ἐὰν δὲν παρουσιασθῇ ἔτερος πλειδότης θέλουσι κατακυρωθῆ τ' ἀνωτέρῳ κτήματα εἰς τὸν ἐγηθέντα Κύρον Σούρλα, ἐὰν ὑπάρχει τις βουλόμενος νὰ πλειοδοτήσῃ πρόπει ἐντὸς τῆς ἀνωτέρῳ προθεσμίας νὰ ἀποτανθῇ εἰς τὴν ρηθεῖσαν Τποδιοίκησιν.

Κόνιτσα 26 Φεβρουαρίου 1872

1.5.1872. Ο ἐνοικιαστὴς τῶν θερμῶν ὕδατων Κονίτσης Χρῆστος Ἰβρισίμης φέρει εἰς γνῶσιν τοῦ κοινοῦ ὅτι, ἐπειδὴ ἐφθασεν ὁ καιρός, καθ' ὃν ἡ χρῆσις τῶν ὕδατων τούτων ν' ἀποβῆ ἐπωφελῆς εἰς τοὺς πάσχοντας, οἱ βουλόμενοι νὰ ἐπισκεφθῶσι ταῦτα θέλουσιν εὐρεῖ ὅγι μόνον οἰκήματα κατάλληλα διὰ τοὺς ἀνδρας καὶ γυναικας ὡς καὶ λουτρὰ ἴδιαιτερα, ἀλλὰ καὶ παντὸς εἶδους φαγητὰ καὶ ποτά.

Σ. τ. Σ. (Ἐπειδὴ πολλοὶ ἐπισκεφθέντες τὰ ὕδατα, ταῦτα ἐκ πείρας ἐβεβαίωσαν τὸ ἐπωφελὲς αὐτῶν, συγχαιρόμεθα τὸν ἰδρυτὴν αὐτῶν τὸν ἐκ Λεσκοβικίου Ἀβᾶς Βέην, ὅστις ἐκόσμησε τὸν τόπον δι' ἐνὸς τοιούτου κοινωφελοῦς καταστήματος.

Ἀριθ. φύλ. 156 τῇ 26.6.1872. Πρό

τροφείου, διὰ τὸ ὅποιον ὁ Δῆμος παρεχώρησε δωρεὰν 10 στρέμματα εἰς τὸ Ἐθνικὸν Ἰδρυμα νὰ διαθέτῃ σχετικὴν πίστωσιν.

— Διὰ τὸ ζήτημα τῶν ἐργατικῶν κατοικιῶν, διὰ τὸ ὅποιον διεφάνη ὅτι ιοὶ ἐργάται προτιμοῦν νὰ λάθουν ἕκαστος τὰς 250 χιλιάδας δρχ. τὰς ὅποιας χορηγεῖ ὁ Ὀργανισμὸς Ἐργατικῆς κατοικίας, καὶ νὰ ἀγοράσουν ἡ ἀνεγέριουν οἰκήματα εἰς οίονδήποτε σημεῖον τῆς πόλεως εύρισκουν ἡ ἐπιθυμοῦν ὁ καθείς.

— Τὸ θέμα ἐγκαταστάσεως ὑποσταθμοῦ τηλεοράσεως εἰς Βίγλαν.

— Τὸ ζήτημα τῆς ἀνεγέρσεως ἐνὸς συγχρόνισμένου Δημαρχείου πλησίον τοῦ παλαιοῦ μὲ καταστήματα πρὸς ἐνοικίασιν εἰς τὸν κάτω ὄροφον. Τὸ σχέδιον ἔγινε. Θὰ γίνῃ καὶ ἡ οἰκονομικὴ μελέτη, ἀλλὰ χρειάζεται χρῆμα διότι ὁ Δῆμος εἶναι πτωχὸς εἰς ἔσοδα.

— Τὸ ζήτημα τοῦ Τουριστικοῦ ξενῶνος διὰ τὸ ὅποιον ὁ ΕΟΤ ἀπήντησεν ὅτι κατὰ τὸ τρέχον ἔτος τὰ προγράμματα ἔκλεισαν, καὶ τὰ σχετικὰ κονδύλια ἔχορηγήθησαν. Ο κ. Ὑ-

τινος καιροῦ ἀνεφάνη ἐν Κωνσταντινουπόλει νέον τι ὁθωμανικὸν φύλλον ὑπὸ τὴν ἐπωνυμίαν «Ἰθρέτ» οὗτινος ἀρχισυντάκτης ὑπάρχει ὁ ἐκ Κονίτσης Κεμἀλ Βέης, ὅστις μέχρι πρὸ ἐνὸς ἔτους ἔξεδιδεν ἐν Λονδίνῳ τὸ ἀντικυθερνητικὸν φύλλον «Χουριγέτ». Μετὰ τὸν θάνατον τοῦ Ἀλῆ Πασσᾶ ἐπανῆλθε καὶ οὗτος μετὰ τῶν λοιπῶν φυγάδων εἰς Κωνσταντινούπολιν ἐπιδοθεὶς καὶ αῦθις εἰς τὸ δημοσιογραφικὸν στάδιον. Ἡ «Ἰθρέτ» δημοσιεύει τὰ κύρια αὐτῆς ἀρθρα μὲ ὑπογραφὴν τοῦ συντάκτου αὐτῶν.

Κύριε Συντάκτα,

Ο ἐκ τοῦ χωρίου Παλαιοσελίου τοῦ Καζᾶ Κονίτσης Δημήτριος Λούπας, ἀνὴρ 38 ἔτῶν, ἀπεβίωσεν τῇ 12ῃ Νοεμβρίου τοῦ παρελθόντος ἔτους (1871), ἀφῆσας μνήμην ἀγαθὴν ἐπὶ τῆς γῆς διά τε τὴν εὐγενῆ συμπεριφοράν, τὴν τιμιότητα τοῦ χαρακτῆρος, καὶ τὸν πρὸς τὰ καλὰ ζῆλον του... Ἐπραξε πλεῖστα ἀγαθοεργήματα μεταξὺ τῶν ὅποιων συγκαταλέγεται καὶ ὃ ἐν τῷ χωρίῳ του εὑπρεπέστατος Ναός, τοῦ δποίου διὰ τῆς ἐπιμελείας καὶ γεναίας συνδρομῆς του, εἶναι κτήτωρ.

φυπουργὸς εἶπεν ὅτι θεωρεῖ ὡς κατάλληλον τοποθεσίαν διὰ ξενῶν τὴν θέσιν «Πλατάνια», δεδομένου ὅτι ὑπὸ τοῦ Νομαρχιακοῦ Ταμείου ἐπρογραμματίσθη ὁ ἔκσυγχρονισμὸς καὶ ἀνακατασκευὴ τῆς ὁδηγούσης πρὸς ἐκεῖ ὁδοῦ.

— Διὰ τὸ ζήτημα τῆς διευθετήσεως τῶν κοιτῶν τῶν χειμάρρων τῆς πεδιάδος ικαὶ τοῦ ποταμοῦ Ἀώου, ὁ εἰδικὸς Ἐπιθεωρητὴς κ. Κιούστης εἶπεν ὅτι πρέπει νὰ ἀποπερατωθοῦν πρῶτον τὰ ὄρεινὰ δασοτεχνικὰ ἔργα ιδιὰ νὰ περιοριεσθοῦν αἱ ἵπλημμάραι, ικαὶ κατόπιν νὰ ἐπακολουθήσῃ ἡ διευθέτησις τῆς κοίτης. Αὐτὰ ὅμως εἶναι ἔργα ποὺ ἀπαιτοῦν πάροδον πολλῶν ὅπως καὶ ἡ κατασκευὴ φράγματος ικλπ. Ἐπραγματοποιήθη ικατόπιν ἡ κατασκευὴ προβόλων ικαὶ τὸ αἴτημα ἐλήφθη ὑπὸ σημείωσιν.

— Συνεζητήθησαν ικατόπιν τὰ θέματα κατασκευῆς ὑδαταγωγοῦ πρὸς Γραβίτσια ὑπαρχούσης πιστώσεως (ἀναμενομένης 1.000.000 δρχ., τῆς ἀνακαινίσεως τοῦ ὑδρευτικοῦ δικτύου Κονίτσης, ἡ ἀποπεράτωσις τοῦ Τουριστικοῦ περιπτέρου τῆς Πλατείας καὶ διευθέτησις αὐτῆς, ικαθὼς καὶ τῆς ἀποπερατώσεως τῶν Δημοτικῶν Σφαγείων, δυναμικότητος 170 τόννων, τῆς κατασκευῆς ὑπονόμων εἰς τοὺς λάκκους τῆς ἀγορᾶς, τῆς μὴ ὑπάρξεως καθηγητοῦ Ἀγγλικῶν εἰς τὸ Γυμνάσιον μας, ὅπως ικαὶ τὸ τῆς μὴ νοσηλείας τῶν 2.500 ἡσφαλισμένων τοῦ ΙΚΑ εἰς τὸ ἐνταῦθα Νοσοκομεῖον τοῦ Ἐρυθροῦ Σταυροῦ.

— Ἐπαιτα, λαβὼν τὸν λόγον ὁ κ. Νομάρχης εἶπεν ὅτι προβλέπει ἐξέλιξιν τῆς Κονίτσης μετὰ τὴν ἀποπεράτωσιν τῆς πρὸς Μακεδονίαν ὁδοῦ διὰ τὴν ὅποιαν ἐδόθησαν 157 ἑκατομμύρια διὰ τὸ Τιμῆμα ἀπὸ Βίγλαν μέχρις Ἐπταχωρίου, ικαθὼς ικαὶ τῆς πρὸς Μπουράζανι ικαὶ Μέρτζανην ὁδοῦ ὃπου ὑπάρχει προοπτικὴ νὰ κατασκευασθῇ ικαὶ ἡ γέφυρα Μέτζανης καὶ νὰ ἐπανασυνδεθῶμεν μελλοντικῶς μὲ τὴν Ἀλβανίαν.

— Διὰ δὲ τὴν ὁδὸν πείρου—Δυτ. Μακεδονίας διεσαφίσθη ὅτι θὰ διέλθῃ εἰς τὰς παρυφὰς τῆς Κονίτσης.

Μετὰ τὸ πέρας τῆς συσκέψεως ἔλαβε τὸν λόγον ὁ κ. Ὅφυπουργός, ικαὶ ἐκφράσας τὴν χαράν του διότι εύρισκεται ἐ μέσω τῶν κατοίκων τῆς ἀγροτικῆς καὶ ιστορικῆς Κονίτσης, ὑπερσχέθη ὅτι θὰ εἶναι πάντοτε πρόθυμος καὶ διαθέσιμος διὰ νὰ συμβάλῃ εἰς τὴν ἐπίλυσιν τῶν ζητημάτων τῆς περιοχῆς.

— Ἀποπερατώθη τὸ ἀρδευτικὸν ἔργον Κοινότητος Πηγῆς.

— Μερίμνη τῆς ὑπαλλήλου Ἀγροτικῆς Οἰκιακῆς Οἰκονομίας δίδος Χριστίνας Βασιλείου, διοργανώθη εἰς τὴν Λέσχην Ἀξιών Κονίτσης μικρὰ φιλανθρωπικὰ ἔορτή, μὲ συμμετοχὴν Κυριῶν καὶ δεσποινίδων τῆς Κονίτσης.

— Τὴν 5.3.72 μετεφέρθη ἐκτάκτως διὰ τοῦ αὐτοκινήτου τοῦ Τμήματος Χωροκοπίου Κονίτσης ἐκ Διστράτου ὁ ἀσθενῶν μικρὸς μίδος τοῦ Πασχάλη Σπανοῦ.

— Ὅπὸ τῶν ταξιτζήδων τῆς Κονίτσης κατεσκευάσθη περίπτερον, εἰς τὸν παραχωρηθέντα κάτωθεν τῆς πλατείας ὑπὸ τοῦ Δήμου χῶρον, καὶ ἐτοποθετήθη ικατόπιν (ἀριθ. 471).

— Τὴν 9.3.72 ἐπεσκέφθησαν τὴν Κόνιτσαν, ὁ διευθυντὴς τοῦ Ἐθνικοῦ Ιδρύματος «Βασιλεὺς Παῦλος» στρατηγὸς κ. Ξένος, μετὰ τοῦ Προέδρου τοῦ Ιδρύματος κ. Παπαμιχαλοπούλου, ικαὶ ἔξητασαν τὸ εἰς Γραβίτσια παραχωρούμενον ὑπὸ τοῦ Δήμου οἰκόπεδον ἐπὶ τοῦ ὅποιου θὰ ἀνεγερθῆ τὸ Γυμνασιακὸν Οἰκοτροφεῖον Κονίτσης ὑψους δαπάνης 16 ἑκατομμυρίων.

— Ὅπὸ τοῦ Ὅφυπουργοῦ Περιφερειακοῦ Διοικητοῦ κ. Π. Κωτσέλη, ἀπεστάλη πρὸς τὸν κ. Δήμαρχον τηλεγράφημα, διὰ τοῦ ὅποιου καθιστᾶ γνωστὸν ὅτι ὁ πρῶτος ἐκ τῶν ἀποσταλησομένων ἐκ τοῦ ἐξωτερικοῦ ἀντανακλαστήρων τηλεοράσεως θὰ τοποθετηθῇ εἰς τὴν περιοχὴν Κονίτσης.

— Διεξαχθείσης ψηφοφορίας μεταξὺ τῶν μελῶν τοῦ νεοεκλεγέντος Διοικ. Συμβουλίου τῆς Ὁρειβατικῆς Ομάδος Κονίτσης, ἀνεδείχθησαν: Ἀρχηγὸς αὐτῆς ὁ κ. Ἀναστάσιος Εύθυμιος, Γραμματεὺς ὁ κ. Λεωνίδας Δάλλας, καθηγητὴς Γυμναστικῆς, ικαὶ Ταμίας ὁ κ. Ἀθανάσιος Στεργίου, διδάσκαλος Ραπτικῆς τοῦ Ὁρφανοτροφείου. Μέλη δὲ αὐτῆς τυγχάνουν οἱ κ.κ. Μιχαὴλ Μηλιώνης, διευθυντὴς ὑποκτονού Εθν. Τραπέζης, ικαὶ Ἰωάν. Παπαϊωάννου, συμβολαιογράφος.

— Ὅπὸ τοῦ Νομαρχιακοῦ Ταμείου Ἰωαννίνων διετέθη πίστωσις ἐκ δρ. 2.150.000 δὰ τὴν ὁδὸν Κονίτσης, Ἐλευρέρου, Διστράτου, ικαὶ ἐκ 500.000 διὰ τὴν κοινοτικὴν ὁδὸν Πύργου, ἀπὸ δὲ τῆς διασταυρώσεως Εθν. Οδοῦ μέχρι τοῦ χωρίου.

— Ὅ διευθυντὴς τοῦ Ἐθνικοῦ Ὁργανισμοῦ Προνοίας κ. Λαϊνᾶς ἐπισκεφθεὶς τὸ χωρίον Λυκόρραχη, ὑπερσχέθη ὅτι θὰ συμβάλῃ καὶ

Πρεσβυτέρα Βασιλική Παναγ. Κατῆ

Τὴν 26ην Φεβρουαρίου ἀπεβίωσεν εἰς Ἐλεύθερον ἡ πρεσβυτέρα Βασιλική Κατῆ τοῦ Παναγιώτου. Αὗτη ἐγεννήθη εἰς Ἐλεύθερον τὸ 1899. Διεκρίνετο διὰ τὰ θρησκευτικά της συνασθήματα. Καθ' ἑκάστην μετέβαινεν εἰς τὸν παραπλεύρων τῆς οἰκίας της εὐρισκόμενον Ἱερὸν Ναὸν τοῦ Ἀγίου Νικολάου ἥναπτε τὰ κανδήλια καὶ προσηκυνοῦχετο. Καθ' ὅλας τὰς ἔορτὰς πρώτη μετέβαινεν εἰς τὸν Ἱερὸν Ναὸν διὰ νὰ προσευχηθῇ. Ἐδοκίμασε πολλὰς πικρίας κατὰ τὸ διάστημα τοῦ βίου της. Ὁ σύζυγός της Παναγιώτης, ἐφημέριος Ἐλευθέρου, ἀπεβίωσεν εἰς νεαρὰν ἡλικίαν, ὁ υἱός της Νικόλαος ἐστρατολογήθη βιαίως ὑπὸ τῶν συμμοριτῶν καὶ ἐφονεύθη, ἡ θυγατέρα της Ἀνδρούμαχη καὶ ἡ ἐγγονή της Ὄλγα, πρὸ τριετίας ἀνεχώρησαν δι' Αὔστραλιαν. Μόλις ὁ γειτονικὸς ναὸς τοῦ Ἀγίου Νικολάου ἐπυρπολήθη ἀπὸ τοὺς Γερμανούς, καὶ ἥρχισεν ἡ κατασκευὴ τοῦ Ἱεροῦ Ναοῦ Ἀγίου Νικολάου εἰς τὸ κέντρον τοῦ χωρίου προσέφερεν ἐκ διαλειμμάτων διὰ τὴν ἀνέγερσιν τούτου τρεῖς χιλιάδας δραχμάς. Τελευταίως, κατεσκεύασεν τὸ Δεσποτικὸν τοῦ νέου Ἱεροῦ Ναοῦ ἀντὶ 10.000 δρχ. Ὅτι ἄλλα χρήματα εἶχεν τὰς τελευταίας ἡμέρας τοῦ βίου της τὰ διένειμεν εἰς τοὺς πτωχούς.

Τὴν κηδείαν της, ἥτις ἐγένετο τὴν ἐπομένην, ἡ δὲ νεκρώσιμος ἀκολουθία της ἐψάλη εἰς τὸν νεόδμητον Ἱερὸν Ναὸν τοῦ Ἀγίου Νικολάου παρηκολούθησαν ὅλοι οἱ κάτοικοι Ἐλευθέρου σιγοψιθυρίζοντας τὸ αἰωνία ἡ μνήμη. Τὴν νεαρὰν ἀπεχαιρέτησεν ἐντὸς τοῦ Ἱεροῦ Ναοῦ ὁ ἀδελφός της Ἀχιλλεὺς Μπάρμπας.

ἐνεργήση διὰ τὴν ἀποπεράτωσιν τοῦ νεοανεγερθέντος Οἰκισμοῦ ὃπου θὰ μεταφερθῇ ἡ Κοινότης

— Τὴν 19.3.72 ἡ Ὁρειβατικὴ Ὁμάς Κονίτσης ἐξέδραμεν εἰς Καστράκι, Ἀγιον Μηνῶν, Γέφυραν Παπίγκου, καὶ ἐπέστρεψεν διὰ μέσου τῆς χαράδρας τοῦ Βοϊδομάτη.

— Υπὸ τοῦ Διδασκαλικοῦ Συλλόγου Κονί-

της ἐξεδόθη ὡραῖο καὶ καλλιτεχνικὸν ἡμερολόγιο τοῦ 1972, μὲ παραστάσεις ἀπὸ διάφορα τοπεῖα καὶ μνημεῖα τῆς περιοχῆς μας.

— Μὲ τὴν συνήθη λαμπρότητα καὶ πατριωτικὴν ἔξαρσιν ἔօρτάσθη εἰς Κόνιτσαν ἡ ἐπέτειος τῆς Ἐθνικῆς Παλιγγενεσίας. Τὸν πανηγυρικὸν τῆς ἡμέρας ἐξεφώνησεν ὁ Γυμνασιάρχης κ. Ἰωάνν. Ζωγράφος. Ἐπηκολούθησεν Ἐπιμημόσυνος δέησις καὶ κατάθεσις στεφάνων, παρέλασις, δεξίωσις εἰς τὸ Δημαρχεῖον, Ἐθνικοὶ χοροί, θεατρικὴ παράστασις ὑπὸ μαθητῶν καὶ μαθητριῶν τῶν Σχολείων, καὶ λαμπαδηφορία. Καὶ ἔτερα ἐπίσης ἔօρτὴ διοργανώθη εἰς Ἀναγνωστοπούλειον Σχολὴν ὑπὸ τοῦ διδασκάλου κ. Ἰωάννου Σπανοῦ μὲ πατριωτικὰ σκέτς, τραγούδια καὶ ἀπαγγελίας, εἰς τὴν ὁποίαν παρευρέθησαν αἱ ἀρχαὶ καὶ πολλοὶ Κονιτσιώται.

— Τὴν 26.3.72, εἰς τὸ χωρίον Μολυβδοσκέπαστην, ὁ Πέτρος Τσούκας, ἔτῶν 71, ἐνῷ ἐπεχείρησε νὰ πιῇ νερὸν ἀπὸ μίαν πηγὴν βάθους 30 ἑκατοστῶν, εἰς τοποθεσίαν Κερασιὰ, κατέπεσεν ἐντὸς αὐτῆς μέ τὴν κεφαλὴν βυθισμένην εἰς τὸ νερόν καὶ ἐπνίγη.

— Ἡρχισεν ἡ ἀνέγερσις τοῦ νέου συνοικισμοῦ τοῦ υχωρίου Πλαγιὰ (τέως Ζέρμα).

— Τὴν 27.3.72 ὁ Διευθυντὴς Γεωργίας Ἰωαννίνων κ. Δημ. Γιάκος, μετὰ τοῦ γεωπόνου Κονίτσης κ. Γ. Γουναρᾶ μετέβησαν εἰς τὸ χωρίον Πηγήν, καὶ συγκεντρώσαντες τοὺς κατείκους ὡμίλησαν πρὸς αὐτοὺς ἀναπτύξαντες διάφορα θέματα γεωργοκτηνοτροφικῆς φύσεως.

ΚΟΙΝΩΝΙΚΑ

Α φίξεις

— Ἀφίχθησαν ἐξ Ἀθηνῶν οἱ συμπατριῶται κ.κ. Ἀναστάσιος Γρέντζιος μετὰ τῆς μνηστῆς του δίδος Λευκοθέας Ἰ. Ζώη, Γεωργ. Νάτσης ἡ Μπαλίδας, Δημήτριος Ν. Σωτηρίου, Κων. Γκάσιος, Κων)νος Ἀντωνίου, Ἀθαν. Στεργίου, Θωμᾶς Ζώης μετὰ τῆς κυρίας του.

Γεννήσεις

— Ο κ. Γεώργιος Νικολόπουλος ἐγένετο πατὴρ ἄρρενος τέκνου, ὄμοιώς καὶ ὁ κ. Λεων. Κολιὸς, ὑπάλληλος ΑΤΕ, καθὼς καὶ ὁ κ. Θωμᾶς Α. Μουλαΐδης ὁ δὲ κ. Δημ. Καραφέρης ἐγένετο πατὴρ θήλεος τέκνου.

ΧΡΗΣΙΜΕΣ ΔΙΕΥΘΥΝΣΕΙΣ ΑΝΑΓΝΩΣΤΩΝ

(Σημ. Οι έπιθυμοῦντες νὰ συμπεριληφθοῦν εἰς τὸν κατωτέρω κατάλογον παρακαλοῦνται νὰ ἀπευθυνθοῦν εἰς τὴν Διεύθυνσιν τοῦ Περιοδικοῦ)

ΔΙΚΗΓΟΡΟΙ ΑΘΗΝΩΝ

Νίκος Ἀργιάνης, Σόλωνος 13, τηλ. 632.037
Νικόλ. Καζαμίας, Μπενάκη 24, τηλ. 627-725
Ιωάν. Γ. Λυμπερόπουλος, Ἀλεξ. Σούτσου 5,
τηλ. 613-661.

Ναπολέων Μπάρκης, Ἀκαδημίας 63, 632-595
Νίκος Πύρρος, Ἐμμ. Μπενάκη 8 τηλ. 315-130
Μιχ. Μαρτσέκης, Λυκούργου 9, τηλ. 349.057
Ἀπόστ. Κυπαρίσης, Πανεπιστημίου 64, τηλ.
613-702.

Κωνσταντῖνος Ἀριστ. Πύρρος, Ἀλεξ. Σούτσου 5, Τηλ. 613-661

ΙΑΤΡΟΙ ΑΘΗΝΩΝ

Γεώργιος Γάκης, Παθολόγος - Ρευματολόγος,
Ἡρωδότου 10, τηλ. 719.746.

Κώστας Παπᾶς, Παιδίατρος, Επιμελητής
Νοσ., Σκουφᾶ 52, Τηλ. 622.722.

Εύαγγελος Γεωργίου, Παθολόγος, ΚΠόλεως 55,
Συν. Παπάγου, τηλ. 651-072

Νικόλ. Γιάκας, Παθολόγος - Καρδιολόγος,
Στουρνάρα 49α, τηλ. 634-470, οίκια: 651-498

Παντελῆς Γιαννούλης, Καρδιολόγος, Πατη-

σίων 95, τηλ. 836.966.

Βασ. Γκατσόπουλος, Καρδιολόγος-Παθολόγος,
Λουκιανοῦ 14, τηλ. 725.635.

Φώτιος Γουσγούνης, Παθολόγος, Σόλωνος 116,
τηλ. 616-563

Νικόλ Γράβος, Καρδιολόγος, 28ης Ὁκτωβρίου
209, τηλ. 848.489.

Ἀριστοτέλης Ζακόπουλος, Μαιευτήρ, Βασ.
Φρειδερίκης 40, Περιστέρι, τηλ. 57.11.612.

Χαρ. Κούσιος Παθολόγος, Πατρ. Ἰωακείμ 45,
τηλ. 722-507

Μιχ Μηλίγκος, Παθολόγος, Καρδιολόγος, Σκα-
λιστήρη 18, τηλ. 874-568

Φώτης Μπαρᾶς, Μαιευτήρ-Γυναικολόγος, Ὁ-
μήρου 58, Τηλ. 623.210

Ἀνδρέας Μπούζας ὄφθαλμίατρος Σκουφᾶ 59
τηλ. 611.172

Ἰωάννης Παπαδημούλης, Παθολόγος-Ἀναι-
σθησιολόγος, Ζήνωνος 21, τηλ. 521-664

Νικόλαος Τράντας, ὄφθαλμίατρος-Ὑφηγητ.,
Γ' Σεπτεμβρίου 47, τηλ. 812-717

Βασίλειος Χρήστου, Ἀκτινολόγος, Κανάρη 19,
τηλ. 611-391

Χρήστος Χρήστου, Χειρουργὸς, Λιβίνη 4 (τέρ-
μα Ἰπποκράτους), τηλ. 647-765

Τάκης Γούσιας, Ἱατρὸς-Χειρουργὸς
Βασ. Σοφίας 37, τηλ. 716-090

Ζήσης Παπαγεωργίου, Παθολόγος-Καρδιολό-
γος, Κύπρου 72, τηλ. 845-593

Κώστας Ζέρβας, Παθολόγος-Καρδιολόγος,
Ἀραχώβης 16, τηλ. 630-783

Χατζῆς Κων., Μαιευτήρ, Καρμεάδου 16, τηλ.
735.031.

ΔΙΚΗΓΟΡΟΙ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ

Νικ. Πύρρος, δόδος Μπότσαρη, τηλ. 27.951.
Σερ. Φράγκος » Καπλάνη
Κωσ. Λαζαρίδης 28ης Ὁκτωβρίου 75

ΟΔΟΝΤΙΑΤΡΟΙ ΑΘΗΝΩΝ

Μερόπη Ἀδαμαντίδη, Ρόδου 43, τηλ. 874-7-2
Φούλα Κρέμου Β. Σοφίας 37. Τηλ. 611.786
Εύαγ. Ἀλεξιάδης, Πινδάρου 12, τηλ. 613.508
Κ. Φλώρος. Χαρ. Τρικούπη 65, Τηλ. 625.177
Ἀλέκος Πηγαδᾶς, Καλαμῶν 8, - Περιστέρι
Τηλ. 5720.938.

ΠΟΛ. ΜΗΧΑΝΙΚΟΙ-ΑΡΧΙ- ΤΕΚΤΟΝΕΣ ΑΘΗΝΩΝ κ.λ.π

Λέανδρος Γεροντάκης, ἀρχιτέκτων, Τσακά-
λωφ 14, τηλ. 632.891, 662.893.

Πέτρος Μπάκας, πολ. μηχανικός, Βεραντζέρου
22, τηλ. 531-428

Γεώργιος Ράγκας, Τίολ μηχανικός, Σωκράτους
59, τηλ. 520.320.

Κων)τίνος Τσίλης, πολ. μηχανικός, Ἀριστεί-
δου 10, τηλ. 238.797.

Χρῆστος Φλώρος, μηχανολόγος-ήλεκτρολόγος'
Θεμιστοκλέους 42, τηλ. 619-805

Τεχνικὸν Γραφεῖον Δ Τσάνου, Σωκράτεις 59
τηλ. 528.849.

Τεχνικὸν Γραφεῖον, Ἐπαμ. Παπαχρήστου, μη-
χανικοῦ, Χαλκοκονδύλη 36, τηλ. 533-821

ΞΕΝΟΔΟΧΕΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

«Στάνλεϋ» Β. Ρόζος, Δ. Παγώνης καὶ Ε

Τσάνος, Ὁδυσσέως 1, τηλ. 531-780

ΑΘΗΝΩΝ ΔΙΑΦΟΡΑ

«Νυφικὰ διάφορα», Βεατρίκη Τσαλαμάνη, Ἀγ
Μάρκου 10, τηλ. 224-486.

Βιοτεχνία Νεωτερισμῶν καὶ Εἰσαγωγαὶ ('Εσό-
ρουχα-Δαυτέλλες-Πλεκτὰ κλπ.), Μίλτος

Ζαφείρης Ο.Ε., Ἀθηναῖδος 3, τηλ. 229-564
«Νεωτερισμοὶ» Ἀ)φοὶ Ζαφείρη, Κολοκοτρώνη
348, τηλ. 234-070

Ραφεῖον: Φροντζές Φίλιππος, Λέκκα 3, τηλ.
236-328

Εἰσαγωγαὶ: Εἴδη Γυναικεῖα, Φλώρος Νικόλ,
Εύαγγελιστρίος 5, τηλ. 236-927

Λογιστικὰ: Νίκος Βρυζώνης Ἐπιδαύρου 21,
τηλ. 534-605

Ἐλαιοχρωματιστὴς, Ἀνδρέας Γκόντζος, τηλ.
754.344.

Εύθ. Κήττας, ἔμπορος ξυλείας, ὁδὸς Δημο-
σθένους 69, Τηλ. 529.538.

Ἐμπορορραφεῖον Νίκος Καρρᾶς, Γεωργίου
Σουρῆ 5, Γαλάτσι, τηλ. 288.374.

Μπούνας Ἐμμ., Ὁδοντοτεχνίτης, Ζήνωνος 5,
τηλ. 532.114.

Ίω. Ἀδαμαντίδης, Ὑποθηκοφύλαξ Λεβαδείας
ΙΑΤΡΟΙ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ

Ἀθαν. Μανέκας, ὡτορινολαρυγγολόγος
ὁδὸς Καραϊσκάκη

Δημ. Κήττας Παθολόγος 28 Ὁκτωβρίου 12
Τηλ. 82-52

ΔΙΑΦΟΡΑ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ
Κώστας Γέγιος : Ἐστιατόριον «Ἡ Κόνιτσα»
ὁδὸς Καραϊσκάκη 9